

ZAŠČITA IN REŠEVANJE ↙

Usposabljanje poklicnih gasilcev

IZ NAŠIH ENOT ↘

Taktična vaja
Želva 2025

Marko Pišlar

PRILOŽNOST ZA PRIZNANJE IN ZAHVALO

V Sloveniji 1. marca praznujemo dan Civilne zaščite. Ta dan smo v Sloveniji uvedli takoj po osamosvojitvi leta 1992.

Neizpodbitno dejstvo je, da so naravne in druge nesreče postale del našega vsakdana in da predstavljajo čedalje večjo grožnjo naši varnosti. Vsekakor bo vpliv podnebnih sprememb nanje v prihodnosti še izrazitejši, zato se moramo na vse vremenske nepravilike kljub obsežni preventivi še učinkoviteje pripraviti. Tudi lani se je v Sloveniji zgodilo veliko naravnih in drugih nesreč, ki so zahtevale posredovanje ter pomoč sil za zaščito in reševanje. Največkrat so bili aktivirani prostovoljna gasilska društva, poklicne gasilske enote, gorski reševalci, kinologi, jarmarski reševalci, potapljači in druge enote Civilne zaščite.

V Sloveniji imamo sodoben in učinkovit sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, na katerega smo lahko upravičeno ponosni. Zavedati pa se moramo, da je zanj treba skrbeti, ga nenehno nadgrajevati in vanj vlagati veliko strokovnega znanja. Bistvo sistema pa so ljudje – številni prostovoljci ter pripadniki različnih sestavov in enot Civilne zaščite, ki vsak dan nesebično pomagajo, da bi bilo v nesrečah čim manj človeških žrtev ter škode na premoženju. Vse odlikujejo izjemne človeške lastnosti, kot so prostovoljstvo, solidarnost in ljubezen do sočloveka.

Naj bo 1. marec priložnost, da jim iz srca čestitamo ob njihovem prazniku in se jim zahvalimo za vse, kar dobrega so storili v dobrobit soljudi ter naše skupnosti.

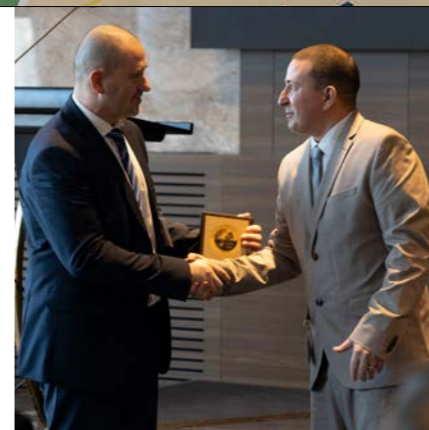

FOTO Bruno Toič

6
SLOVENIJA IMA
KOMPLEKSNO IN BOGATO
VOJAŠKO ZGODOVINO

Pogovor z mag. Matjažem Ravbarjem

13
ZAKLJUČNA KONFERENCA
VAJE CYBER COALITION

Slovenija gostila Natove strokovnjake za kibernetško obrambo

38
NA USPOSABLJANJU
PRIDOBIŠ VREDNOTE,
PRIJATELJE IN
SAMOZAVEST

V Vipavi prisegli kandidati novembrske generacije

11

PODPORA SLOVENIJE
PRI VKLJUČEVANJU V
EVROPSKO UNIJO

Slovenijo obiskal
makedonski obrambni
minister

16

NA MORJU ZA
DOMOVINO

V Ankaranu slovesno ob
dnevu mornariške enote

40

PUSTOLOVŠČINA,
PREIZKUŠNJA IN
TIMSKI DUH

Dijaki med počitnicami
na zimskem taboru
MORS in mladi

12

DOSANJANE
SANJE

V mariborski Kadetnici
odprli novo stalno
razstavo

32

NA IGU SE
USPOSABLJAJO BODOČI
POKLICNI GASILCI

Usposabljanje 32.
generacije slovenskih
poklicnih gasilcev

TEMPO VAJ BO OB MODERNIZACIJI ŠE HITREJŠI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Poveljnik sil Slovenske vojske Boštjan Močnik je 6. februarja v Vojašnici Edvarda Peperka s sodelavci podrobneje predstavil potek in cilje letošnjih vojaških vaj, s katerimi Slovenska vojska gradi ter vzdržuje pripravljenost svojih enot za opravljanje nalog doma in v tujini. Med najpomembnejšimi dejavnostmi v Sloveniji bosta mednarodni vojaški vaji Jadranski udar in Zvezda Triglava. Slovenska vojska pri svojih aktivnostih zmanjšuje okoljske vplive, prilagaja čas delovanja in skrbi za pravočasno obveščanje lokalnih skupnosti. Zaradi pospešene modernizacije bo tempo urjenj in usposabljanj v tem letu ter v prihodnje še intenzivnejši.

Usposabljanje in urjenje sta zelo pomembni za zagotavljanje pripravljenosti, učinkovitosti ter varnosti sil Slovenske vojske, saj morajo biti njeni pripadniki sposobni delovati v vseh okoljih in pogojih. »Zaradi pospešene modernizacije in naložb v vojaško opremo bo Slovenska vojska vključena v še večji in hitrejši proces urjenj in usposabljanj,« je na medijski predstavitvi letošnjih vaj poudaril poveljnik sil brigadir Boštjan Močnik. Napovedal je prihod novih 79 lahkih oklepnih vozil 4 × 4 Perun, medtem ko je 15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe že prejela drugo transportno letalo Spartan. Poleg tega bo Slovenska vojska v uporabo postopoma uvažala tudi drugo novo tehniko in sisteme, kar bo od pripadnikov zahtevalo dodatno znanje. Podpolkovnik Jurij Raduha, načelnik odseka za načrtovanje in izvajanje vaj v silah Slovenske vojske, je pojasnil, da je glavni namen vaj usposabljanje za nacionalno in kolektivno obrambo, saj imamo znotraj zavezništva različne zmogljivosti in stopnje pripravljenosti. Prav tako imamo podpisane dvostranske sporazume s tujimi vojskami, s katerimi izvajamo skupne vaje in usposabljanja. Tretji vidik pa predstavljajo usposabljanja, povezana z mednarodnimi operacijami in misijami. »Začenjamo enajsto misijo na Cipru,« je dodal podpolkovnik Jurij Raduha. Za leto 2025 je načrtovanih 111 aktivnosti, kar je primerljivo s preteklim letom, pri čemer bo dve tretjini vaj izvedenih v tujini. »Pri doseženih zmogljivosti moramo vzdrževati tudi stopnjo pripravljenosti in povegljivosti s tujimi vojskami,« je poudaril podpolkovnik. Najpomembnejši vaji na ozemlju Slovenije

◀ 74. srednji pehotni bataljon bo jeseni sodeloval na vaji Jager Kleščman.

bosta mednarodni vojaški vaji Jadranski udar in Zvezda Triglava. Prva bo potekala junija, druga pa septembra. Spomladi pa bo zmogljivosti izvidniške čete na vaji Sokol razvijal 10. izvidniški bataljon. V tujini bo Slovenska vojska sodelovala na mednarodnih vajah Steadfast Dart v Romuniji in Coalition Warrior na Poljskem ter na vajah Immediate Response in Swift Response v okviru niza vaj Defender Europe. Jeseni bo 74. srednji pehotni bataljon sodeloval z avstrijsko vojsko na vaji Jager Kleščman. Ob koncu je podpolkovnik Raduha poudaril, da Slovenska vojska skrbi za zmanjševanje vpliva na lokalno okolje, prilagaja urnike vaj in pravočasno obvešča lokalne skupnosti o svojih aktivnostih.

NAJVEČJI VAJI JUNIJA IN KONEC SEPTEMBRA

Vajo Jadranski udar je predstavil poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe polkovnik Janez Gaube. Povedal je, da bo vaja potekala od 13. do 24. junija na Počku, v Kamniško-Savinjskih Alpah, Slovenj Gradcu in Cerkljah ob Krki ter na širšem območju Kočevja. Na njej bo sodelovalo 30 držav članic zavezništva in partneric, glavna naloga vaje pa bo urjenje kontrolorjev združenih ognjev, članov poveljstev, posadk letal in helikopterjev ter operaterjev brezpilotnih sistemov. Na vaji bodo sodelovale sile Slovenske vojske, brezpilotni letalni sistemi, enote za elektronsko bojevanje ter inženirske in specialne enote. Vaja se bo izvajala v različnih časovnih oknih – dopoldne med 9. in 12. uro, popoldne med 14. in 17. uro ter zvečer med 20. in 23. uro. »Posamezni leti letal in helikopterjev so načrtovani tudi v zgodnjih jutranjih urah. Vajo pa smo predstavili z začetka junija na sredino meseca, da se prilagodimo šolo-obveznim otrokom in jim omogočimo mirno opravljanje šolskih obveznosti,« je še poudaril polkovnik Gaube. Poveljnik 1. brigade polkovnik Gregor Vodeb je predstavil vajo Zvezda Triglava, ki se bo

VOJAŠKE AKTIVNOSTI SV V LETU 2025

VAJE

37
v Sloveniji

49
v tujini

MEDNARODNA VOJAŠKA USPOSABLJANJA

7
v Sloveniji

18
v tujini

NAJVEČJE VAJE

Jadranski udar
Zvezda Triglava
Sokol

začela konec septembra. Namen vaje bo usposabljanje 132. gorskega bataljona iz procesov vojaškega odločanja in bojnega delovanja. Pripadniki bodo delovali na ravni voda in čete, vrhunec vaje pa bo 72-urna taktična vaja na ravni bataljona, s katero se bo krepila povegljivost z drugimi državami. Pričakujejo vsaj podobno število tujih oboroženih vojsk kot lani, ko jih je sodelovalo enajst. V prvem delu vaje se bodo pripadniki urili v individualnih veččinah preživetja v gorskem svetu, predvsem na vadiščih Iglica in Mačkovec. Drugi del usposabljanja pa bo potekal na območjih Galetovca in Babjega zoba, kjer bodo urili vodne in četne taktične postopke. Na območjih Soriške planine in Ratitovca pa bo potekala že omenjena 72-urna taktična vaja. »V nasprotju z lanskim letom smo se umaknili iz Triglavskega narodnega parka, da manj motimo okolje in da potrebujemo manj soglasij. Na koncu vaje tudi vedno poskrbimo, da očistimo vsa zemljišča, na katerih smo delovali,« je še izpostavil polkovnik Vodeb.

Jeseni bo Slovenska vojska gostila mednarodno vojaško vajo Zvezda Triglava.

SLOVENIJA IMA KOMPLEKSNO IN BOGATO VOJAŠKO ZGODOVINO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Ohranjanje vojaške dediščine je bilo desetletja v pristojnosti različnih ministrstev. Leta 2021 je bila na državni ravni sprejeta odločitev o združitvi sorodnih dejavnosti pod vodstvom enotnega organa, zato je bila ustanovljena Uprava Republike Slovenije za vojaško dediščino kot organ v sestavi Ministrstva za obrambo. Lani je kot njen pravni naslednik začel delovati Direktorat za vojne veterane in vojaško dediščino. Oktobra 2024 je njegovo vodenje s polnim mandatom prevzel mag. Matjaž Ravbar, muzejski svetovalec in dolgoletni sodelavec Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Za njim in njegovo ekipo je uspešno leto, posvečeno generalu Maistru ter različnim projektom in sodelovanjem na področju vojaške dediščine.

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VOJAŠKO DEDIŠČINO, DANES DIREKTORAT ZA VOJNE VETERANE IN VOJAŠKO DEDIŠČINO, JE BILA USTANOVljena ZARADI ZDRUŽEVANJA RAZLIČNIH PODROČIJH POD ENO STREHO. KAKO PO ŠTIRIH LETIH OCENJUJETE USPEŠNOST TAKEGA PRISTOPA IN KAJ JE POMENILA LANSKOLETNA REORGANIZACIJA Z VZPOSTAVITVIJO DIREKTORATA?

Ocenjujem, da je bila zamisel o združevanju uspešna, saj so se v okviru nekdanje uprave, danes direktorata, različni sektorji združili pod enotnim vodstvom. Sektorji, ki so bili prej v pristojnosti drugih ministrstev, so že imeli ustaljeno delovanje. Seveda so se ob fizični in strukturni selitvi pojavili izzivi, ki so bili na začetku precejšnji, vendar vseeno manjši od dolgoročnih pozitivnih učinkov enotnega in preglednega upravljanja tega področja. Lanska reorganizacija iz uprave v direktorat je bila izvedena zaradi upravno-pravnih razlogov. Po pravnih in upravnih postopkih smo pristojni za drugostopenjsko odločanje, kar pomeni, da moramo biti del ministrstva, in ne samostojen organ. Pravno vprašanje se je pojavilo že leta 2021, lani pa je bila sprejeta odločitev, da se uprava ukine in ustanovi direktorat, s preimenovanjem pa se je v imenu poudarilo sodelovanje z veteranskimi organizacijami.

S KATERIMI NALOGAMI IN PODROČJI DELA SE UKVARJA DIREKTORAT ZA VOJNE VETERANE IN VOJAŠKO DEDIŠČINO?

Naloge direktorata ostajajo enake kot pod nekdanjo upravo, torej muzejska dejavnost, skrb za nevladne organizacije, ki delujejo na veteranskem

področju, izplačila socialnih transferjev na podlagi vojnih zakonov ter ohranjanje in varovanje vojaških grobov ter grobišč. Čeprav je direktorat po številu zaposlenih in proračunu majhen, ima kljub temu pomembno vlogo. S svojim delom namreč pomembno prispeva k družbi, saj ima multiplikativen učinek na nacionalno zavest, zgodovinsko ozaveščenost in ohranjanje kulturne dediščine ter vpliva na družbeno zavest in moralo vojske. Direktorat sestavljajo štiri organizacijske enote: Vojaški muzej Slovenske vojske, Sektor za vojne veterane, vojne invalide in žrtve vojnega nasilja, Sektor za izplačilo transferjev vojnim invalidom, vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja ter Sektor za vojne grobove in grobišča. V direktoratu so zaposleni ljudje različnih profilov, tako civilne osebe kot vojaški uslužbenci, z zgodovinskim, ekonomskim, pravnim in obramboslovnim znanjem.

PODROČJA VOJNIH VETERANOV, VOJNIH INVALIDOV IN ŽRTEV VOJNEGA NASILJA POKRIVATA DVA SEKTORJA. KATERE SO NJUNE NALOGE?

Sektor za vojne veterane, vojne invalide in žrtve vojnega nasilja sodeluje z nevladnimi organizacijami v javnem interesu. Skrbi za društveno sodelovanje in socialne transferje, ki so posameznikova pravica ter povsem individualni. Statuse na prvi stopnji dodeljujejo upravne enote, s katerimi imamo vzpostavljen informacijski sistem, v katerem se ti podatki zbirajo. Na podlagi teh podat-

kov sektor za izplačila izvaja mesečne denarne odlive, ki znašajo približno pet milijonov. Delujemo v okviru treh vojnih zakonov, ki določajo pravice, do katerih so posamezniki lahko upravičeni. Trenutno največji delež izplačil predstavlja obvezni zdravstveni prispevek, do katerega so upravičeni veterani, starejši od 55 let. Direktorat na drugi stopnji obravnava tudi določene vloge, kar pomeni, da rešujemo pritožbe. Poleg tega sektor za izplačila opravlja tudi naloge finančne službe za druge sektorje znotraj direktorata.

KDO JE UPRAVIČEN DO PRIDOBITVE STATUSA IN KAKO JE S PRISPELIMI NOVIMI VLOGAMI?

Časovni okvir upravičencev do transferjev po zakonodaji o vojnih veteranih sega od borcev za Jugoslavijo leta 1912 in za meje v letih 1918 in 1919, vojakov kraljeve vojske iz aprila 1941, pripadnikov narodnoosvobodilnega boja, protifašističnih borcev organizacije TIGR do obdobja slovenske osamosvojitve med letoma 1990 in 19991. Poleg tega so upravičenci določeni tudi po Zakonu o vojnih invalidih in žrtvah vojnega nasilja. Še vedno je veliko upravičencev iz obdobja druge svetovne vojne, največji delež pa predstavljajo veterani vojne za Slovenijo. Kdor želi pridobiti status, lahko postopek začne na upravni enoti, kjer preverijo upravičenost. V zadnjem času smo zaznali povečano število vlog najmlajših udeležencev vojne za Slove-

Trenutno sodelujemo s 13 veteranskimi organizacijami in sedmimi organizacijami s področja vojnih veteranov.

nijo, ki si statusa niso uredili takoj po vojni. Zdaj so dopolnili 55 let, kar jim omogoča uveljavljanje kritja obveznega zdravstvenega prispevka, zato je ureditev statusa zanje postala bolj zanimiva.

INTENZIVNO SODELUJETE TUDI Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI V JAVNEM INTERESU. KATERA SODELOVANJA BI IZPOSTAVILI?

Sistemsko sodelujemo z različnimi organizacijami, ki delujejo v javnem interesu na področjih veteranov, žrtev vojnega nasilja in vojnih invalidov. Poleg tega smo pristojni tudi za dodeljevanje statusa nevladnim organizacijam s teh področij. Na letni ravni objavimo dva razpisa za sofinanciranje njihovega delovanja. Trenutno sodelujemo s 13 veteranskimi organizacijami in sedmimi organizacijami s področja vojnih invalidov. Vendar naše sodelovanje ni omejeno le na finančno podporo, temveč sodelujemo tudi pri projektih na muzejskem področju. Največ sodelujemo z Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, predvsem pri organizaciji dogodkov in razstav, povezanih z osamosvojitvenimi procesi in vojno za Slovenijo. Lani pa smo v okviru Maistrovega leta veliko sodelovali tudi z Zvezo društev generala Maistra.

SEKTOR ZA VOJNE GROBOVE IN GROBIŠČA ZAGOTAVLJA VARSTVO, UPRAVLJANJE IN UREJANJE VOJNIH GROBIŠČ. PRAV TAKO TESNO SODELUJETE S KOMISIJO ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ. KATERE SO VAŠE NAJPOMEMBNEJŠE PRISTOJNOSTI?

Sektor za vojne grobove in grobišča deluje na podlagi dveh zakonov: Zakona o vojnih grobiščih ter Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev. Naše glavne naloge so varstvo, vzdrževanje in obnova vojnih grobišč po vsej Sloveniji. Sklenjenih imamo tudi osem meddržavnih sporazumov, in sicer s Hrvaško, Italijo, Madžarsko, Rusko federacijo, Nemčijo, Češko, Slovaško in Romunijo. To v splošnem pomeni, da skrbimo za njihove grobove v Sloveniji, medtem ko te države zagotavljajo skrb za slovenske grobove na njihovem ozemlju. Največ grobišč iz prve svetovne vojne je na območju soške fronte na Krasu in v Posočju, kjer sta največji kostnici v Kobaridu in Tolminu. Grobišča žrtev druge svetovne vojne pa so razpršena po vsej Sloveniji, vendar jih je največ na Primorskem ter Gorenjskem in Dolenjskem. Po zakonu sodelujemo tudi s Komisijo za reševanje vprašanj prikritih grobišč, s katero imamo dober odnos. Naša vloga je operativna – delujemo kot servis, posredniki in izvajalci, ne odločamo pa o vsebinskih vprašanjih.

❓ KATERE SO BILE VEČJE OBNOVE VOJNIH GROBIŠČ V PRETEKLIH LETIH IN KATERE OBNOVE ŠE NAČRTUJETE?

Moji predhodniki so dobro zastavili temelje prenov. Lani smo končali veliko obnovo spominskega parka taborišča italijanskega fašističnega režima v Kamporju na Rabu, ki ga je zasnoval arhitekt Edvard Ravnikar. Šlo je za pomemben mednarodni projekt, pri katerem smo sodelovali s hrvaškimi ustanovami in pristojnimi organi ter za katerega je bilo treba pridobiti ustrežna dovoljenja. Začeli smo tudi obnavljati grobišče v Begunjah na Gorenjskem, kjer so pokopani ustreljeni zaporniki. Poškodbe, ki jih je povzročila povodenj leta 2023, so še dodatno pospešile pripravo načrtov obnove, tako da bomo dela končali spomladi. V skladu z nalogami komisije obnavljamo tudi prikrita vojna grobišča – v Barbarinem rovu smo obnovili podporno strukturo, električno napeljavo in prežračevanje v jašku, trenutno pa urejamo tudi grobišče pri Macesnovi gorici. V letošnjem letu bomo obnovili tudi partizanski grobnici, in sicer na Cviblju nad Žužemberkom ter na Kobilniku na Trnovem pri Novi Gorici.

❓ SO SPOMENIKI TUDI V VAŠI PRISTOJNOSTI?

V naši pristojnosti so le spomeniki na grobiščih, sicer pa se s spomeniki ne ukvarjamo. Izjema je spomenik žrtvam vseh vojn na Kongresnem trgu, saj to določa člen v Zakonu o prikritih vojnih grobiščih. Leta 2023 pa je vlada takratni Upravi za vojaško dediščino naložila pripravo izhodišč za postavitve spomenika slovenski osamosvojitvi, zato je zdaj ta projekt v pristojnosti Ministrstva za obrambo.

❓ KAKO NAPREDUJE IZVEDBA PROJEKTA POSTAVITVE SPOMENIKA SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE?

Projekt smo začeli z ustanovitvijo posebne komisije, ki jo je vodil nekdanji državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Rudi Medved. Komisijo je sestavljalo 24 predstavnikov z različnih področij – med njimi so bili predstavniki ministrstev, kiparji, arhitekti, umetnostni zgodovinarji, prostorski načrtovalci ter predstavniki veteranskih organizacij, ki skrbijo za

ohranjanje spomina na obdobje med letoma 1990 in 1991. Skupaj smo oblikovali izhodišča, ki jih je potrdila vlada. Spomenik slovenski osamosvojitvi bo postavljen na Trgu republike, pri čemer je treba upoštevati, da je trg delo arhitekta Edvarda Ravnikarja in je spomeniško zaščiten, zato vsakršna sprememba zahteva dodatne postopke. Trenutno poteka potrjevanje nacionalnega razvojnega projekta, prek katerega bomo lahko izvedli nadaljnje korake. Ministrstvo za obrambo je prejelo tudi nalogo, da skupaj z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije pripravi natečaj za spomenik, ki naj bi bil objavljen v naslednjih mesecih. Če bo vse potekalo po načrtih, pričakujemo, da bo spomenik postavljen do leta 2026.

❓ POD VODSTVOM DIREKTORATA DELUJE VOJAŠKI MUZEJ SLOVENSKE VOJSKE, KI JE LANI PRAZNOVAL 20-LETNICO DELOVANJA. LETOS PA JE URESNIČIL TUDI DOLGOLETNO ŽELJO PO POSTAVITVI STALNE RAZSTAVE DOSANJANE SANJE – POT DO SLOVENSKE DRŽAVE IN NJENE VOJSKE. ZA KAKO POMEMBEN PROJEKT GRE IN KAKŠNA JE VIZIJA DELOVANJA MUZEJA V PRIHODNJE?

Slovenija je s tem projektom dobila celosten pregled vojaške zgodovine v 20. stoletju, ki prikazuje pot do lastne države in vojske. Slovenci so delovali v različnih vojskah, cilj te zgodbe pa je prikazati danes uspešno Slovensko vojsko, ki deluje tako v domačem kot tudi v mednarodnem okolju. Prvič je v Kadetnici predstavljen tako enovit pregled, saj smo se do zdaj vedno osredotočali le na posamezna zgodovinska obdobja. Lahko rečem, da smo tudi mi – sodelavci muzeja – dosanjali te sanje, saj je bila postavitve te razstave naša dolgoletna želja. Vojaški muzej je lani praznoval 20-letnico delovanja. Vpisani smo v razvid muzejske mreže Republike Slovenije in pristojni za vojaško zgodovinsko dejavnost, pri čemer smo najbolj osredotočeni na Slovensko vojsko in novejšo zgodovino. Dvajsetletnico smo zaznamovali z manjšimi dogodki, saj so bila vsa naša prizadevanja usmerjena v pripravo omenjene razstave. V prihodnosti želimo urediti depojske prostore, povečati zmogljivosti in olajšati upravljanje z muzejskimi predmeti, kar bo pripomoglo k dodatnemu izboljšanju delovanja muzeja.

❓ LETO 2024 JE VLADA RAZGLASILA ZA LETO GENERALA RUDOLFA MAISTRA. KAKO JE BIL DIREKTORAT VPET V ŠTEVILNE DOGODKE, KI SO SE ZVRSTILI V POČASTITEV SPOMINA NA BORCA ZA SEVERNO MEJO?

Direktorat je leto 2024 zaznamoval na več ravneh. Koordinirali smo različne ustanove, vzpostavili smo spletno stran, na kateri so se objavljali dogodki, in oblikovali projektno skupino, v kateri so bili vsi tisti, ki so želeli sodelovati pri počastitvi leta generala Rudolfa Maistra. Oblikovali smo tudi logotip, ki smo ga dali na razpolago. Sodelovali smo tudi pri posameznih dogodkih, med drugim pri razstavi v Ljubljani in postavitvi spominske plošče na Poljskem. V Maistrovem letu je potekalo vsaj 45 dogodkov, ki so bili objavljeni na naši strani, od znanstvenih simpozijev do manjših prireditev na lokalni ravni. Simbolno se je leto generala Rudolfa Maistra začelo lani dan pred kulturnim praznikom z literarno-glasbenim večerom, končalo pa z državno proslavo ob državnem prazniku v Kamniku. Tam, kjer nismo neposredno sodelovali, smo pomagali s promocijo. Zavedamo se pomena generala Maistra in ocenjujem, da je bil odziv javnosti zelo dober.

❓ STE MAGISTER ZGODOVINE S ŠIROKIM PODROČJEM ZANIMANJA IN DOLGOLETNIMI IZKUŠNjami DELA KOT MUZEJSKI SVETOVALEC V VOJAŠKEM MUZEJU, V KATEREM STE SE ZAPOSILILI ŽE LETA 2005. S KATERIMI IZZIVI SE SPOPRIJEMATE PRI VODENJU DIREKTORATA?

Izzivi so predvsem pri ocenjevanju in merjenju uspešnosti posameznih sektorjev, saj so naloge zelo raznovrstne in je težko po istih merilih oceniti učinke. Naši pozitivni rezultati se lahko kažejo v zadovoljnem veteranu ali

pa uspešno končanem projektu, pri katerem smo imeli pomembno vlogo. Prizadevam si tudi, da bi se direktorat kadrovske okrepil, saj bi to omogočilo izvedbo še več projektov.

❓ OBSTAJAJO KAKŠNI NOVI PROJEKTI ALI POBUDE, KI JIH ŽELITE UVESTI ZA POVEČANJE OZAVEŠČENOSTI O VOJAŠKI DEDIŠČINI?

Veliko je pobud in zamisli. Izpostavil pa bi željo, da ponovno obudimo revijo Vojaška zgodovina, ki je občasno že izhajala. Pripravljene imamo že posamezne korake za novo številko, in sicer imamo imenovan uredniški odbor in določeno vsebino prispevkov. Med srednjeročne projekte bi uvrstil obnovo kostnice žrtev prve svetovne vojne na Žalah, tako imenovane Kostnice kranjskih Janezov, pri kateri bodo dela obsežna in dolgotrajna. V sodelovanju s pivško občino in Parkom vojaške zgodovine v Pivki pa bi želeli obnoviti še en tamkajšnji muzejski depo. Veliko sodelujemo z različnimi ustanovami in muzeji, v zadnjih dveh letih smo to še okrepili, mnoge želje pa so že bile uresničene. Vse to prispeva k ozaveščenosti in zavednosti o naši bogati in kompleksni vojaški zgodovini.

V Maistrovem letu 2024 je potekalo vsaj 45 dogodkov, od znanstvenih simpozijev do manjših prireditev na lokalni ravni.

MINISTRI NATA O NADALJNJEM PRILAGAJANJU KOLEKTIVNE OBRAMBE ZAVEZNIŠTVA

BESEDILO SSK
FOTO NATO

Na sedežu Nata v Bruslju je v četrtek, 13. februarja, potekalo redno srečanje ministrov za obrambo Nata, ki se ga je udeležil tudi slovenski obrambni minister mag. Borut Sajovic.

Na prvem zasedanju v zavezniškem formatu so ministri obravnavali širše vidike odvrčanja in obrambe. V ospredju zavezniških prizadevanj je nadaljevanje največje prilagoditve kolektivne obrambe v zadnjih desetletjih, katere temelj so izvršljivi načrti ter večdomenske sile za odvrčanje in obrambo. Prednostna naloga do vrha v Haagu bo povečanje izdatkov za obrambo. Zaradi zaostrelega varnostnega okolja in zahtevnejših prihodnjih ciljev zmogljivosti se bo od vseh držav pričakoval večji prispevek. V povezavi z nujnostjo krepitve zavezniških zmogljivosti in pripravljenosti bodo pozornost ter investicije usmerjene tudi v krepitev obrambnih produkcijskih zmogljivosti. Ministri so potrdili novo različico

Obrambna ministra Finske in Slovenije sta podpisala pismo o nameri glede podpore pri nakupu oklepnih vozil 8 × 8.

akcijskega načrta obrambne proizvodnje, s čimer želijo povečati proizvodne zmogljivosti, zagotoviti zanesljivost in odpornost dobavnih verig ter uskladiti zagotavljanje kritičnih zmogljivosti s procesom obrambnega načrtovanja. Zaveznice so opozorile na nadaljnje destabilizacijske dejavnosti Rusije, posebna pozornost pa je bila namenjena nadaljnji zavezniški podpori Ukrajini. Vrhovni poveljnik zavezniških sil za Evropo je ministre seznanil z napredkom pri krepitvi zavezniške kolektivne obrambe ter pri silah pripravljenosti in zmogljivostih. Ministri so se seznanili tudi s prednostnimi nalogami nove administracije Združenih držav Amerike, ki jih je predstavil njihov novi obrambni minister Pete Hegseth. Prednostna naloga Združenih držav Amerike ostaja končanje vojne v Ukrajini z diplomacijo in pogajanjem. Ameriški obrambni minister je poudaril tudi nujnost okrepljene evropske vloge in odgovornosti pri zagotavljanju varnosti. Prav tako bo treba občutno povečati obrambne izdatke, vzpostaviti kredibilne zmogljivosti in krepiti pripravljenost. Slovenija ostaja, tako kot druge članice Nata, zavezana postopnemu zviševanju obrambnih izdatkov, pri čemer je trenutni cilj doseči raven dveh odstotkov bruto domačega proizvoda za obrambo najpozneje do leta 2030. Na drugem delu zasedanja so se ministri na delovnem kosilu v formatu Sveta Nato-Ukrajina na ravni obrambnih ministrov seznanili s trenutnim stanjem v Ukrajini, izmenjali pa so tudi stališča glede nadaljnje pomoči tej državi. Razprava je poudarila pomen enotnosti zavezništva in nadaljnje podpore Ukrajini. Nato je leta 2024 presegel zavezo, sprejeto na vrhu v Washingtonu, o zagotovitvi 40 milijard evrov pomoči, saj je Ukrajina prejela že 51 milijard evrov. K skupnim prizadevanjem je prispevala tudi Slovenija s 55 milijoni evrov pomoči. Slovenija podpira vsa prizadevanja in pogajanja, ki bi čim prej omogočila pravičen in trajen mir v Ukrajini. Na sestanku je bila prisotna tudi visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Kaja Kallas, ki je izpostavila, kako pomembni so transatlantsko partnerstvo, vključenost Ukrajine v diplomatska prizadevanja za mir ter enotnost Evropske unije in zavezništva pri nadaljnji podpori Ukrajini. Ob robu srečanja sta finski in slovenski obrambni minister podpisala pismo o nameri med ministrstvom za obrambo Republike Slovenije ter Republike Finske glede podpore pri nakupu oklepnih modularnih vozil 8 × 8. Slovenska vlada se je na svoji 139. seji seznanila s potekom dejavnosti v povezavi z nakupom oklepnih modularnih bojnih kolesnih vozil 8 × 8 in Ministrstvu za obrambo dala soglasje za izvedbo postopka naročila.

PODPORA SLOVENIJE PRI VKLJUČEVANJU V EVROPSKO UNIJO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V ponedeljek, 17. februarja, je bil na povabilo ministra za obrambo Republike Slovenije mag. Boruta Sajovica na prvem uradnem obisku v Sloveniji obrambni minister Republike Severne Makedonije Vlado Misajlovski. Makedonskega gosta je sprejela tudi predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar.

Obrambna ministra sta po uradnih pogovorih delegacij dvostransko sodelovanje ocenila kot dobro, tako na obrambno-vojaškem področju kot ob naravnih in drugih nesrečah. Ob tej priložnosti je bil podpisan program sodelovanja na obrambno-vojaškem področju za leto 2025, ki je podlaga za izvajanje letošnjih dvostranskih aktivnosti. Minister mag. Sajovic je makedonskemu kolegu dejal, da Republika Slovenija podpira Republiko Severno Makedonijo pri vključevanju v Evropsko unijo. Izrazil je zadovoljstvo, da sta Evropska unija in Republika Severna Makedonija novembra lani podpisali sporazum o partnerstvu na obrambno-varnostnem področju, ki bo prispeval h krepitvi odpornosti ter omogočil skupno spoprijemanje z varnostnimi izzivi.

Ker ostaja Zahodni Balkan prednostno področje obeh držav, sta ministra govorila tudi o intenzivnem sodelovanju v okviru regionalnih pobud, kot so Balkanske zdravstvene namenske sile in Pobuda za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope. Veliko pozornosti sta namenila tudi sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah. Slovenija sodeluje s Severno Makedonijo v Natovi bojni skupini v Latviji, kjer je v sestavo slovenskega kontingenta vključen tudi oddelek vojske Republike Severne Makedonije.

Slovenski obrambni minister je gostu predstavil razvoj ključnih zmogljivosti Slovenske vojske, in sicer vzpostavitev srednje bataljonske bojne skupine in srednjega izvidniškega bataljona ter zmogljivosti za zračno ob-

Minister Sajovic je makedonskega kolega sprejel z vojaškimi častmi.

rambo. Poudaril je, da je pomemben kompromis med nacionalnimi potrebami, zahtevami Nata in zahtevami, ki izhajajo iz vloge Slovenije v regionalnih načrtih Nata, pri čemer veliko pozornost pri opremljanju namenjajo možnosti dvojne rabe. V povezavi z zmanjšanjem stroškov in racionalizacijo postopkov je izpostavil možnost skupnih nakupov.

Makedonski obrambni minister je med obiskom v Sloveniji spoznal slovensko obrambno industrijo – ogledal si je podjetje Guardiaris, ki proizvaja simulatorje in trenerje. Gostitelj obiska minister Sajovic pa je makedonskega kolega povabil na prvi sejem obrambne industrije v Celju, ki ga ministrstvo oktobra letos organizira v sodelovanju z Grozdom obrambne industrije Slovenije. V Vili Podrožnik v Ljubljani pa sta makedonski minister in župan občine Novo Selo Gorge Božinov podelila priznanja pripadnikom Slovenske vojske, Policije in enot Civilne zaščite, ki so poleti 2024 pomagali pri gašenju obsežnih gozdnih požarov v Republiki Severni Makedoniji.

Obrambni minister in župan občine Novo Selo sta se s priznanji zahvalila za pomoč pri gašenju požarov v naravi.

DOSANJANE SANJE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Mateja Trunk Hrvatini

V sredo, 29. januarja, je v mariborski Kadetnici potekalo odprtje stalne razstave **Dosanjane sanje – pot do slovenske države in njene vojske, ki jo je pripravil Vojaški muzej Slovenske vojske. Razstavo je slovesno odprl minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je poudaril pomen zgodovinske dediščine, enotnosti in odgovornega upravljanja države. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik odbora za obrambo in poslanec državnega zbora dr. Martin Premk ter drugi pomembni gosti.**

Generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino na Ministrstvu za obrambo mag. Matjaž Ravbar je v pozdravnem nagovoru dejal, da je razstava posvečena slovenskemu narodu, njegovemu pogumu, vztrajnosti in

iskanju svobode skozi viharo 20. stoletje. Razstava pripoveduje zgodbo o treh vojnah, ki so zaznamovale slovensko pot do samostojnosti. Vsebinsko prikazuje boj za slovenske meje leta 1918, protifašistični in narodnoosvobodilni boj, proces demokratizacije ter vojno za samostojno Slovenijo leta 1991, osamosvojitve naše države in vzpostavitev sodobne Slovenske vojske, ki je dejavna doma in v mednarodnem okolju. Hkrati ponuja vpogled v obdobja med vojnami, ki so bila prav tako polna odločnosti ter prizadevanj za mir in obstoj naše družbe. Razstavo poleg dvojezičnih opisov dopolnjujejo avdio-vizualne vsebine in različne interaktivne točke, namenjene različnim obiskovalcem – od šolskih skupin in širše javnosti do slušateljev vseh oblik vojaškega izobraževanja v Slovenski vojski. Mag. Ravbar je ob koncu poudaril, da razstava in eksponati niso le pričevanja o preteklosti, temveč tudi opomin, kako daleč smo prišli.

Slavnostni govornik na odprtju razstave minister za obrambo mag. Borut Sajovic je v uvodu povzel besede generala Rudolfa Maistra, da je naša sveta dolžnost braniti domovino, varovati premoženje in čuvati življenja naših najdražjih. »Naša zgodba je zahtevala generacije truda in odgovornosti, zato jo moramo ohraniti,« je poudaril minister. Zahvalil se je vsem, ki skrbijo za ohranjanje zgodovinske dediščine mariborske Kadetnice, posebno priznanje pa je namenil tudi ustvarjalcem razstave, ki poudarja pomen povezovanja znanja, vojske in družbe. Minister Sajovic je ob koncu izpostavil pomen enotnosti in sodelovanja, zlasti na področjih, kot so obramba, varnost ter zdravstvo, kjer si Slovenija – zaradi truda naših predhodnikov – ne zasluži delitev, saj lahko različne poglede uskladimo s pogovorom in iskanjem skupnih rešitev.

Postavitev stalne razstave Vojaškega muzeja Slovenske vojske je vodila kustosinja Simona Pörš, ki je skupaj s kustosi Gregorjem Kastelicem, Lenartom Pupaherjem, Mladenom Horvatom in Rokom Filipčičem tudi avtorica razstave.

✦ **Kustosa Simona Pörš in Lenart Pupaher sta ministra Sajovica seznanila z vsebino razstave.**

ZAKLJUČNA KONFERENCA VAJE CYBER COALITION

BESEDILO Marko Verbič
FOTO Bruno Toič

Ministrstvo za obrambo je od 3. do 7. februarja v Ljubljani gostilo zaključno konferenco **Natove vaje kibernetске obrambe Cyber Coalition 2024. Zbrane je na konferenci nagovoril državni sekretar Ministrstva za obrambo Boštjan Pavlin, ki je izpostavil, da so kibernetске vaje priložnost za preverjanje in krepitev nacionalnih ter zavezniških zmogljivosti na področju kibernetске obrambe.**

Dogodek je v Sloveniji združil več kot 80 strokovnjakov iz zavezniških držav, ki

delujejo na področju kibernetске obrambe. Konferenca je bila namenjena analizi vaje Cyber Coalition 2024, obenem pa je ponudila priložnost za mreženje, izmenjavo znanja in predstavitev najnovejših trendov v kibernet-skem prostoru. Kibernetška vaja Cyber Coalition poteka že od leta 2008, Slovenija pa se je aktivno udeležuje od leta 2013. Vaja omogoča preverjanje in utrjevanje postopkov ob kibernetских incidentih na zavezniški in tudi nacionalni ravni. Zavezništvo z vajo krepi medsebojno usklajenost akterjev v kibernet-skem prostoru ter zagotavlja čim večjo povezanost in usklajenost zaveznic pri skupnem delovanju. Čeprav je vaja Cyber Coalition v svojem temelju vojaška vaja, jo Republika Slovenija z nadgradnjo osnovnega scenarija z nacionalnimi elementi že več let uspešno uporablja za preverjanje in krepitev tudi drugih nacionalnih deležnikov v kibernet-skem prostoru. Vaja tako skupaj s kibernetско vajo Locked Shields predstavlja osrednji del kibernetских vaj v slovenskem obrambnem sistemu.

SREČANJE S SLUŠATELJI VIŠJEGA ŠTABNEGA TEČAJA

BESEDILO IN FOTO UPRS

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar se je četrtek, 13. februarja, srečala s častniki Slovenske vojske. V predsedniški palači je na pogovoru sprejela slušatelje 29. generacije višjega štabnega tečaja Slovenske vojske.

Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske so se pred srečanjem s predsednico države udeležili predavanja njene svetovalke za nacionalno varnost mag. Nataše Dolenc o vlogi predsednice kot vrhovne poveljnice obrambnih sil ter o sistemu nacionalne varnosti Republike

Slovenije. V pogovoru s predsednico države pa so se dotaknili aktualnih izzivov v svetu in prihodnosti Slovenske vojske. Predsednica republike je v nagovoru poudarila, da se s pripadnicami in pripadniki Slovenske vojske pogosto ter rada srečuje. Kot vrhovni poveljnici ji je pomembno, da je Slovenska vojska opremljena, usposobljena in zaščitena za svoje temeljno poslanstvo – obrambo države. »Za razvoj Slovenske vojske boste pomembni tudi vi. Po šolanju boste na sredini svoje poklicne poti. Vodili boste vojake in jim poveljevali ter sodelovali v štabnih procesih. Na vas bo velika odgovornost za nadaljnji razvoj Slovenske vojske, njeno notranjo kohezivnost, strokovnost in učinkovito izvedbo nalog,« je poudarila predsednica republike.

DEL PRENOVE TUDI SIMULACIJSKI CENTER

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič in Slovenska vojska

O b predstavitvi vaj v letu 2025 je Slovenska vojska javnost seznanila s potekom obsežne prenove Vojašnice Edvarda Peperka v Ljubljani, novinarji pa so obiskali tudi prostore testnega simulacijskega centra, v katerem se izvajajo vaje v okolju virtualne resničnosti. S prenovo bo Slovenska vojska zagotovila optimalne razmere za namestitve tehnike, opreme in mošttev ter pripadnikom omogočila najkakovostnejše razmere za bivanje in delovanje v vojašnici, ki so skladne s standardi sodobnih oboroženih sil. Prva faza prenove je že končana, v drugi pa poteka gradnja skladiščnih prostorov, simulacijskega centra in sobnega strelišča.

Poveljnik 1. brigade polkovnik Gregor Vodeb je povedal, da obnova Vojašnice Edvarda Peperka poteka v treh fazah. V prvi fazi, ki je že končana, je prenova obsegala energetska sanacija obstoječih objektov, pri čemer so bili finančni viri pridobljeni tudi iz evropskih sredstev. Zgrajeni so bili še dodatni ga-

ražni objekti, namenjeni garažiranju lahkih kolesnih oklepnih vozil 4 × 4 Perun ter v prihodnosti tudi bojnih kolesnih oklepnih vozil 8 × 8. »Trenutno se v drugi fazi prenove na novo gradita logistična infrastruktura in infrastruktura za usposabljanje. V tretji fazi med letoma 2026 in 2028 pa bodo zgrajeni še dodatni objekti, in sicer objekt poveljstva, objekt za obveščevalno-izvidniško četo in vojaško policijo ter nastanitveni objekt,« je naštel polkovnik Vodeb.

VOJAŠKA VADBENA INFRASTRUKTURA IN PREDNOSTI SIMULACIJSKIH SISTEMOV

V drugi fazi se posodablja infrastruktura za usposabljanje, kamor spadata simulacijski center in 50-metrsko sobno strelišče. Podpolkovnik Aleš Kesič iz Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje je pojasnil, da v Slovenski vojski uporabljajo tri vrste simulacij: živo, navidezno ter konstruktivno. Pretežni del simulacij upravljata Enota za preverjanje bojne usposobljenosti ter Enota za raziskave in simulacije iz Centra za združeno usposabljanje, ki zagotavljata pogoje za urjenje ter vaje taktičnih enot Slovenske vojske. Simulacijski center, ki se gradi v Vojašnici Edvarda Peperka, bo opremljen s simulacijskimi sistemi za vse oborožitvene sisteme srednjega bojnega izvidniškega bataljona, ki bodo čim bolj natančno ponazarjali delovanje teh sistemov. Taki simulacijski sistemi spadajo v kategorijo navidezne simulacije visoke ločljivosti in so namenjeni usposabljanju ter urjenju posameznikov, posadk in najnižjih taktičnih enot. Objekt simulacijskega centra, ki bo velik približno 60 × 25 metrov, se trenutno gradi, simulacijske sisteme pa preizkušajo v začasnem centru, nameščenem v enem izmed na novo zgrajenih garažnih objektov. Podpolkovnik Kesič je pojasnil, da trenutno testirajo simulacijske sisteme za pištolo, avtomatsko puško, orožje boljšega strelca, srednji puškomitraljez, laserski daljinomer, ročno protiklepno orožje za enkratno in večkratno uporabo, protiklepni raketni sistem in lahko kolesno oklepno vozilo 4 × 4.

V simulacijskem centru pa nameravajo imeti še simulacijske sisteme za bojna kolesna vozila 8 × 8, taktično urjenje izkrcanih pehotnih oddelkov in brezpilotne zrakoplove. Simulacijski sistemi so rezultat sodelovanja med Slovensko vojsko in slovensko obrambno industrijo, natančneje s podjetjem Guardiaris. »Tako sodelovanje ima številne prednosti, saj podjetje simulacijske sisteme razvije v skladu z zahtevami Slovenske vojske, kar pomeni, da so simulacije natančno prilagojene našim željam,« je izpostavil podpolkovnik Kesič.

IZBOLJŠANA PRIPRAVLJENOST OPERATERJEV IN POSADK

Z dobrimi simulacijskimi sistemi se izboljšuje pripravljenost operaterjev in posadk, saj simulacijsko okolje omogoča progresivno urjenje ter oblikovanje kompetentnih posameznikov, katerih sposobnost kompleksnega delovanja na terenu je zelo pomembna za zagotavljanje varnosti. Uporaba simulacijskih sistemov razbremeni okolje in promet, obenem pa prinaša tudi finančne prihranke, saj so strelivo in rakete nekaterih oborožitvenih sistemov zelo dragi. Poleg tega simulacije prispevajo k večji

- ◀ Obnovljeni objekti v ljubljanski vojašnici
- ▼ Preizkus simulacijskih sistemov v začasnem centru

realističnosti urjenja, saj zaradi geografskih omejitev osrednjega vadišča Slovenske vojske v Postojni nekaterih oborožitvenih sistemov ni mogoče uporabljati v polnem obsegu z bojnim strelivom. To še posebej velja pri urjenju večrodovskega bojevanja, pri čemer je zelo pomembna usklajenost učinkov oborožitvenih sistemov različnih rodov. Vsi simulacijski sistemi v centru bodo medsebojno povezljivi, kar bo omogočalo ustvarjanje vadbenega okolja, v katerem se bodo sočasno urili vod bojnih kolesnih vozil 8 × 8, sekcija lahkih kolesnih vozil 4 × 4, oddelka izkrcane pehote, posadke protiklepni raketni sistemov, posadka brezpilotnih zrakoplovov in baterija minometov. Povezljivi bodo tudi simulacijski sistemi na različnih lokacijah, kar bo omogočalo distribuirano urjenje različnih enot. Tako bodo simulacijski sistemi v Mariboru in Murski Soboti v enotnem vadbenem okolju lahko podpirali simulacijske sisteme v Ljubljani ali delovali proti njim.

IZDELAVA VADBENEGA OKOLJA

Podpolkovnik Kesič je izpostavil tudi prizadevanja podjetja Guardiaris pri izdelavi vadbenega okolja. Vadbeno okolje v simulacijskem sistemu je zasnovano tako, da čim bolj posnema realen teren, kar omogoča izvajanje urjenja z vojaškimi topografskimi kartami ali sistemom poveljevanja in kontrole. Trenutno so digitalizirani tereni strelišč Mlake in Bač, poligona Poček in vadišča za urjenje bojevanja v urbanem okolju v tujini. V zelo kratkem času pa je mogoče ustvariti poljuben digitalen teren kjer koli v Sloveniji ali tujini. Podpolkovnik Kesič je ob koncu predstavitve sklenil, da je končni cilj povezljivost simulacijskih sistemov visoke ločljivosti, ki so oziroma bodo nameščeni v vojašnicah Slovenske vojske, s simulacijskimi sistemi žive, navidezne in konstruktivne simulacije, ki jih upravlja Center za združeno usposabljanje. To bi omogočilo ustvarjanje pogojev, v katerih bi se v enotnem vadbenem okolju lahko urili vse enote Slovenske vojske in drugi deležniki nacionalne varnosti.

NA MORJU ZA DOMOVINO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V četrtek, 30. januarja, je v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu potekala slovesnost ob dnevu 430. mornariškega diviziona. Na ta dan pred 32 leti se je v portoroški marini prvič v samostojni Sloveniji predstavila mornariška enota, in sicer 430. združeni odred obalne obrambe. Vojaške slovesnosti so se poleg sedanjih in nekdanjih pripadnikov enote ter predstavnikov poveljstev in enot Slovenske vojske udeležili tudi predstavniki lokalne skupnosti ter veteranskih in domoljubnih organizacij.

Poveljnik 430. divizion kapitan bojne ladje Andrej Pečar je v pozdravnem nagovoru spomnil, da se je pomorska enota Slovenske vojske v preteklih 32 letih iz peščice mornariških zanesenjakov razvila v enoto, ki je sposobna delovati v nacionalnem in mednarodnem okolju. Ob tem je dodal, da ima slovensko pomorstvo bogato tradicijo, ki so jo s svojim znanjem in sposobnostmi soustvarjali številni posamezniki. Njihove vrednote, kot so čast, pogum, tovarištvo, lojalnost in predanost, pa danes z enako zavzetostjo negujejo tudi pripadniki mornariške enote in Slovenske vojske. Ob predstavitvi dosežkov delovanja enote je izpostavil, da se končuje dolgotrajna

Postroj pripadnikov diviziona ob 32-letnici delovanja enote

posodobitev večnamenske ladje Triglav, ki se bo sredi leta vrnila v Slovenijo. Veseli ga tudi napoved predčasno končane gradnje novega začasnega vojaškega priveza, s katerim bodo delno razbremenili logistične in prostorske izzive, s katerimi se v enoti spoprijemajo. Naslednji korak pa bi po njegovem prepričanju morala biti naložba v nove prostore, ki bodo zagotovili še boljše razmere za delovanje enote, operativnega centra in logistične podpore ter tako prispevali k uresničevanju vseh ciljev enote in še kakovostnejšemu izpolnjevanju njenega poslanstva. Poveljnik divizion je izpostavil tudi pomen sodelovanja s civilnim okoljem in lokalno skupnostjo, saj lahko le tako zagotavljajo varnost ter blaginjo države. Ob koncu se je zahvalil vsem, ki skupaj krepijo zaupanje, enotnost in ljubezen do pomorstva in domovine, ter čestital vsem dobitnikom priznanj.

SODOBNI VARNOSTNI IZZIVI ZAHTEVAJO INOVATIVNE REŠITVE IN STALNO PRILAGAJANJE

Slavnostni govornik na slovesnosti namestnik poveljnika sil Slovenske vojske polkovnik Igor Šepec je v uvodu poudaril, da mu je v veliko veselje in čast nagovoriti pripadnike mornarice Slovenske vojske ob dnevu enote. Izpostavil je, da enota ne le neguje bogato vojaško tradicijo, temveč tudi dejavno prispeva k zagotavljanju varnosti in suverenosti Slovenije na morju. Polkovnik Šepec je pojasnil, da je prav, da enota praznuje svoj dan ob obletnici vročitve bojne zastave – enega izmed najmočnejših vojaških simbolov, ki združuje zgodovino, čast, tradicijo in vojaške vrednote. Ta simbol ima poseben pomen v vsakem vojaškem kolektivu, saj pripadnike navdihuje k pogumu, predanosti in tovarištvu. V nadaljevanju je polkovnik Šepec poudaril pomembno vlogo 430. mornariškega divizion pri delovanju v slovenskem akvatoriju, tako nad kot pod morsko gladino, pri sodelovanju v sistemu zaščite in reševanja z opravljanjem nalog iskanja in reševanja na morju ter pri odpravljanju posledic ekoloških nesreč na morju. V mednarodnem okolju pa je mornariški divizion danes nosilna enota treh pomorskih mednarodnih operacij in misij, s katerimi Slovenija izpolnjuje mednarodne zaveze ter prispeva k pomorski varnosti, zaščiti svobode plovske in preprečevanju vseh oblik tihotapljenja. Namestnik poveljnika sil je še izpostavil, da sodobni varnostni izzivi, kot so piratstvo, nezakonite migracije, terorizem in okoljske spremembe, zahtevajo inovativne rešitve ter stalno prilagajanje. Zato je prav, da tudi mornariška enota uvaja nove tehnološke

rešitve in vloga v infrastrukturo. Pri tem je posebej poudaril modernizacijo ladij in gradnjo lastnega vojaškega priveza, ki bo bistveno izboljšal pogoje za delovanje in vzdrževanje plovil. Po njegovih besedah pa je bila pomembnost enote letos potrjena tudi z določitvijo lokacije, kjer bo Slovenska vojska praznovala svoj dan. Ob koncu je polkovnik Šepec pripadnikom enote čestital ob njihovem prazniku enote in jim zaželel mirno morje ter veliko uspehov tudi v prihodnje, z željo, da jih vedno vodita pogum in predanost.

PODELILI PRIZNANJA IN IZVEDLI POVIŠANJA V ČINU

Ob koncu slovesnosti so podelili priznanja, medalje, plakete in zahvale 430. mornariškega divizionu. Razglasili so tudi najboljšega podčastnika in vojaka enote za leto 2024. Najboljši podčastnik je postal štabni vodnik Uroš Jurjec, najboljši vojak pa mornar Andrej Cunja. V čin poddesetnika je bil povišan mornar Alec Majdak Starc, podelili pa so tudi čin štabnega praporščaka ob upokojitvi. Nekdanji sodelavci iz enote so se Robertu Božiču, ki je konec lanskega leta končal svojo dolgoletno kariero, zahvalili za njegov neprecenljivi prispevek Slovenski vojski in 430. mornariškemu divizionu.

Poveljnik Pečar je najzaslužnejšim podelil priznanja.

VAJA ŽELVA ZA VEČJO VARNOST PLOVNIH POTI

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Vadbene aktivnosti potapljačev je podpirala tudi vojaška ladja Ankaran.

Od 10. do 14. februarja je 430. mornariški divizion Slovenske vojske izvedel taktično vajo Želva.

To je nacionalna vaja, na kateri je enota preigravala scenarije, ki bi jih lahko izvajala samostojno ali v sodelovanju z zavezniki. Glavni cilj vaje je bil zagotoviti varnost plovnih poti do strateško pomembnega pristanišča Koper. Osrednja naloga vaje pa je bila pregledati navidezni pomorski koridor in ga očistiti vseh mogočih nevarnosti, ki bi lahko ogrozile ladijski promet.

Taktična vaja Želva je del stalnih prizadevanj Slovenske vojske za povečanje operativne pripravljenosti pri pomorskem minsko-protiminskem delovanju. Kot je pojasnil namestnik poveljnika 430. mornariškega divizion in vodja vaje kapitan korvete Miran Balažič, so se aktivnosti osredotočale na iskanje in nevtralizacijo eksplozivnih sredstev, pri čemer je sodeloval celoten divizion. Na vaji so uporabili avtonomna podvodna plovila, opremljena s sonarjem. Ta so bila predhodno programirana za pregled določenih delov koridorja, nato pa so njihovi operaterji analizirali zbrane podatke. Ob

zaznavi sumljivih objektov so se na določene lokacije odpravili protiminski potapljači, ki so preverili, ali gre za minsko nevarnost. »Ko identificiramo mino, jo moramo odstraniti oziroma uničiti. Postopki lahko vključujejo dvig in transport mine na varno točko, kjer se izvede uničenje,« je pojasnil kapitan korvete Balažič. Ker so postopki dolgotrajni, so pri vaji simulirali, da je bila mina že odkrita in premaknjena na lokacijo uničevanja, kjer so izvedli podvodno detonacijo. Pri takih vajah sta varnost in natančnost izvajanja postopkov zelo pomembni, saj ima lahko nepravilno ravnanje z eksplozivnimi sredstvi resne posledice.

VLOGA SPECIALIZIRANIH ENOT IN UPORABA NAJSODOBNEJŠE TEHNOLOGIJE

Poveljnik Odreda za specialno podvodno delovanje 430. mornariškega divizion poročnik bojne ladje Gregor Konda je poudaril pomen usposabljanja za zaščito sil in zagotavljanje varnosti koprškega pristanišča. Odred za specialno podvodno delovanje je v okviru vaje izvidoval morsko dno, označeval sumljive predmete ter jih nevtraliziral. Vaja je potekala v treh delih: izvidovanje z avtonomnimi podvodnimi plovili, analiza podatkov in določitev nevarnih točk

ter nevtralizacija min s podvodnimi eksplozijami. »Danes izvajamo podvodno uničenje, pri katerem uporabljamo poseben sistem dviga nevarnega sredstva. Gre za zračni balon, pritrjen na mino, ki omogoča njen transport na varno lokacijo, kjer nato izvedemo eksplozijo na daljavo,« je pojasnil Konda. Dodal je, da je na vaji sodelovalo 15 pripadnikov Odreda za specialno podvodno delovanje, ki so izvajali podvodno izvidovanje in uničenje. Odred je specializirana enota za bojno potapljanje in protiminsko delovanje in ima pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti na morju in v obalnem pasu.

KOORDINACIJA POTEKALA V POMORSKEM OPERATIVNEM CENTRU

Za usklajevanje aktivnosti je med potekom vaje skrbela ekipa pomorskega operativnega centra pod vodstvom kapitana korvete Grege Tušarja. Njihove naloge so bile koordinacija aktivnosti enot na morju, zagotavljanje varnosti plovbe in priprava taktične pomorske slike. »Spremljamo identitete plovil v naših vodah, koordiniramo gibanje lastnih in zavezniških sil ter skrbimo, da pri izvedbi operacij ne pride do navzkrižja,« je pojasnil Tušar. Poleg tega so operaterji v centru bdeli nad varnostnimi ra-

Podvodno uničenje eksplozivnega sredstva

joni in usklajevali izvedbo miniranja, da bi preprečili morebitne nevarnosti za sodelujoče enote. Pomorski operativni center opravlja tudi pomembno nalogo obdelave podatkov, saj vse informacije o premikih plovil in izvajanju vaj beležijo v operativnih dnevnikih. Pri takih operacijah je sodelovanje med posameznimi enotami zelo pomembno, saj mora biti izvedba natančna in koordinirana.

VAJA ŽELVA POMEMBEN DEL USPOSABLJANJ

Vaja Želva je pomemben del usposabljanja pomorskih sil Slovenske vojske, saj zagotavlja pripravljenost za hitro in učinkovito ukrepanje ob ogroženosti pomorskih poti. Take vaje niso pomembne le za nacionalno varnost, temveč tudi za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti v okviru Nata. S stalnim urjenjem in izboljševanjem postopkov Slovenska vojska skrbi za varnost svojih strateških pristanišč ter plovnih poti, kar je pomembno za gospodarstvo in varnost države. Poleg povečane operativne pripravljenosti take vaje prispevajo tudi k izboljšanju sodelovanja med vojskami zavezniških držav. Slovenska vojska se z izvajanjem takih vaj dokazuje kot zanesljiva partnerica zavezništva in kot sila, ki je sposobna prispevati k mednarodni varnosti na morju. Usposabljanja, kot je taktična vaja Želva, so pomembna za izboljšanje sposobnosti Slovenske vojske pri odzivanju na potencialne nevarnosti, ki bi lahko ogrozile pomorski promet in strateško pomembne objekte, kot je pristanišče Koper. Z izvajanjem taktičnih vaj Slovenska vojska ostaja pripravljena na hitre in učinkovite intervencije, ki lahko v kriznih razmerah močno prispevajo k zagotavljanju varnosti na morju in v obalnem pasu naše države.

PREIZKUŠNJA VZDRŽLJIVOSTI: IZBIRNI POSTOPEK ZA KONTROLORJE ZDRUŽENIH OGNJEV

BESEDILO Petra Ašpner
FOTO Borut Cirnski

Terenski del selekcije
vključuje orientacijo in
reševanje miselnih nalog.

Od ponedeljka, 3. februarja, do petka, 7. februarja, je 154. center kontrolorjev združenih ognjev izvedel evidentiranje kandidatov za delo v enoti na dolžnosti pomočnika kontrolorja združenih ognjev. Aktivnosti so potekale v Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki in v bližnji okolici.

KONTROLOR ZDRUŽENIH OGNJEV

V Slovenski vojski je kontrolor združenih ognjev ena najzahtevnejših vlog, saj zahteva vrhunsko fizično in mentalno pripravljenost. Ta visoko usposobljeni vojaški specialist je odgovoren za kontroliranje združene ognjene podpore v podporo kopenskimi enotami, pri čemer zagotavlja pravočasnost, natančnost in učinkovitost ognjene moči. Pri svojem delu uporablja napredne sisteme za ciljanje, za učinkovito izvedbo nalog pa sta bistveni komunikacija in koordinacija med različnimi enotami ter zavezniškimi silami. Kontrolor združenih ognjev deluje v bojnih in mirmodobnih razmerah, pogosto na zahtevnem terenu in v stresnih situacijah, pri čemer mora hitro sprejemati odločitve, zagotavljati varnost lastnih sil ter zmanjšati verjetnost nenamerne škode. Zaradi zahtevnosti dela je selekcijski postopek zelo strog in temeljit. Kandidati morajo izkazati sposobnost delovanja pod pritiskom in reševanja kompleksnih nalog ter učinkovitega sodelovanja v skupini. Osnovni pogoji za pristop k selekciji so ustrezna fizična pripravljenost, osnovno vojaško znanje in predvsem visoka raven znanja angleščine, ki je »uradni jezik« kontrolorjev združenih ognjev. Delo namreč večinoma poteka v mednarodnem okolju z mednarodno podporo. Kandidati pa morajo na selekciji pokazati fizično, psihološko, moralno in mentalno pripravljenost ter zrelost, prav tako morajo biti učljivi in sposobni razmišljanja zunaj standardnih okvirov.

VEČ DNI RAZLIČNIH IZZIVOV

Selekcija traja več dni in obsega različne naloge. Prvi dan se kandidati seznanijo z osnovnimi veščinami, preverijo pa se njihovo znanje anglešči-

ne, fizična pripravljenost in sposobnost orientacije, navigacije ter reševanja miselnih problemov. Pomembno je tudi, kako se posameznik obnaša v skupini, saj je timsko delo ena izmed temeljnih kompetenc kontrolorja združenih ognjev. Ena pomembnejših preizkušenj je navigacija, ki jo kandidati opravljajo večkrat, po načelu postopnega stopnjevanja zahtevnosti, pri čemer se spremlja njihov napredek. »Začne se s teoretično razlago uporabe kompasa in karte, nato se odpravijo na krajše orientacijske pohode, na katerih se preverja osnovno znanje. Na koncu pa opravljajo še nočne in terenske naloge, pri katerih morajo delovati popolnoma samostojno,« je pojasnil praporščak Franc Vodopivec, višji podčastnik specialist za evalvacije. Dodal je, da terenski del selekcije poleg navigacijskih nalog vključuje tudi miselne igre, opazovanje z namenom ugotavljanja osnovne zemljiščne in taktične situacije ter risanje skic za preverjanje prostorske predstave in urjenje spomina, kandidati pa se spoznajo tudi z osnovami klica za ognjeno podporo. Na terenu potekajo tudi fizični preizkusi, kot je forsiran pohod, ki traja 24 ur in vključuje različne delovne točke. »Sem človek, ki si ob takih izzivih v mislih predstavlja najhujše scenarije, zato sem pričakoval nekaj takega ali celo hujšega. Seveda mi ni bilo lahko – daleč od tega. Vsi vemo, kako so take situacije videti v filmih, vendar ko to doživiš v resničnem življenju, spoznaš, da je lahko tudi najpreprostejša naloga zelo zahtevna, ko si pod pritiskom in nenaspan,« je povedal eden izmed kandidatov za dolžnost pomočnika kontrolorja združenih ognjev.

POMEMBNE SO MOTIVACIJA, VOLJA IN TEMELJNE KOMPETENCE

Višja vojaška uslužbenka XIII. razreda Romana Rupar, svetovalka za psihološko dejavnost, je poudarila, da imajo psihologi pri selekciji ključno vlogo pri profiliranju kandidatov in pripravi ustreznih testov. Pred začetkom selekcijskega postopka kandidati opravijo različne psihološke teste, nato sledijo individualni intervjuji, na katerih prejmejo povratne informacije in usmeritve za nadaljnji razvoj. Na terenu psihologi spremljajo kandidate in v program vključujejo dodatne mentalne aktivnosti, kot so logično razmišljanje, reševanje problemov in prilagajanje nepredvidljivim

Reševanje miselnih nalog v zahtevnih in nepredvidljivih razmerah

situacijam. »Pomembne so motivacija, volja in temeljne kompetence, predvsem pa mora biti človek vojak – tega se ne da natrenirati,« je poudarila vojaška uslužbenka Rupar.

PO USPEŠNO KONČANI SELEKCIJI NADALJNJE USPOSABLJANJE

Kandidati, ki uspešno končajo selekcijo, med enoletnim poskusnim obdobjem kot pomočniki kontrolorjev združenih ognjev pridobivajo praktične izkušnje. Njihove naloge so zagotavljanje podpore pri pripravi nalog, koordinacija ognjene podpore in delo s kontrolorji. Po končanem poskusnem obdobju jih čaka nadaljnje usposabljanje, ki vključuje podčastniško šolo in specialistični tečaj za kontrolorje združenih ognjev. Usposabljanje poteka po ameriških in Natovih standardih, kar zagotavlja visoko raven strokovnosti ter primerljivosti s kontrolorji združenih ognjev v drugih vojskah. Selekcija za kontrolorje združenih ognjev Slovenske vojske je zelo zahtevna, vendar nujna za zagotavljanje vrhunsko usposobljenega kadra, ki lahko deluje v najzahtevnejših operativnih pogojih. Kandidati, ki jo uspešno opravijo, postanejo del enote, v kateri jih čaka odgovorno in zahtevno, vendar zelo cenjeno delo.

SODOBNI IZZIVI ZAHTEVAJO VEČJA VLAGANJA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska s preoblikovanjem prilagaja strukturo sil.

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš je 19. februarja na delovnem zajtrku predstavnikom medijev predstavil aktualno dogajanje v Slovenski vojski. Povabil pa je tudi na praznovanje letošnjega dneva Slovenske vojske, ki bo 24. maja v Kopru.

Generalpodpolkovnik Glavaš je poudaril, da današnja varnostna situacija zaznamuje naraščajoče grožnje, predvsem zaradi vojaškega konflikta v Ukrajini in številnih sodobnih varnostnih izzivov. Med njimi je izpostavil hibridne grožnje, kibernetične napade in terorizem, ki imajo dolgoročne posledice za obrambne strategije ter regionalno stabilnost. Vse to ustvarja dinamično, nepredvidljivo in izzivov polno varnostno okolje. Dodal je, da se na te izzive zaveznitvo in Slovenska vojska odzivata s povečanimi naložbami v obrambo, s prilagajanjem obrambnih strategij in načrtov delovanja, izboljšanjem pripravljenosti ter krepitvijo enotnosti znotraj zaveznitva in držav članic. Bistveni pa so tudi večje naložbe v razvoj in modernizacijo oboroženih sil, zagotavljanje varne ter sodobne opreme in oborožitve, kadrovska krepitev vojske ter dvig stopnje profesionalnosti in usposobljenosti njenih pripadnikov.

Slovenska vojska danes zagotavlja obrambo domovine tako samostojno kot

v okviru sistema kolektivne obrambe. Generalpodpolkovnik Glavaš je izpostavil, da je pravična delitev bremen med vsemi državami članicami zelo pomembna. Varnostne razmere v svetu od vseh zahtevajo še večje naložbe v obrambo, prestrukturiranje sil in razvoj obrambnega sistema, da se bo ta sposoben odzvati na sodobna varnostna tveganja. Slovenska vojska se ob vladni podpori odziva na te izzive. Zato si odločno prizadevajo modernizirati tehniko, oborožitev in opremo, posodobiti vojaško infrastrukturo, prilagajati obrambne načrte, okrepiti naložbe v raziskave in razvoj ter optimizirati strukturo sil. Posebno pozornost namenjajo tudi novi organizacijski domeni – prostorskim silam, ki bodo organizirane v okviru osmih teritorialnih polkov po vsej Sloveniji, in najpomembnejšemu dejavniku – kadrom. Generalpodpolkovnik Glavaš je poudaril, da so na obrambnem ministrstvu in v Slovenski vojski izvedli številne ukrepe za izboljšanje kadrovskih pogojev, pri čemer je njihov cilj nadaljnji razvoj Slovenske vojske. Ob tem je ocenil, da so se na tem področju že pokazali pozitivni trendi, ki pa še niso zadostni za nadomeščanje vseh predvidenih upokojitev v prihodnjih letih. Podpolkovnik Glavaš je ocenil, da bi v Slovenski vojski na leto potrebovali vsaj 350 novih zaposlitev. Optimističen pa je glede povečanega zanimanja za vključitev v pogodbeno rezervno sestavo, v kateri danes deluje že 1200 pripadnikov. Trenutno Slovenska vojska štipendira tudi 600 mladih, ki se izobražujejo na različnih srednjih šolah ter v višješolskih in visokošolskih zavodih. V Slovenski vojski so tako vzpostavljeni pogoji, zaradi katerih je več kot 60 različnih poklicev v Slovenski vojski karierno, vsebinsko in finančno privlačnih tako za mlade kot za vse, ki želijo sodelovati s Slovensko vojsko. V okviru predstavitve ciljev zmogljivost in glavnih naložb za Slovensko vojsko je generalpodpolkovnik Glavaš izpostavil nakup novih oklepnih vozil 8 × 8, dodatne tretje baterije sistema zračne obrambe IRIS-T, lahkih kolesnih oklepnih vozil 4 × 4, taktičnih transportnih vozil ter premičnega komunikacijsko-informacijskega sistema. Zaradi nakupa šestih novih transportnih helikopterjev trenutno ne razmišljajo o tretjem transportnem letalu Spartan. Prihodnje leto pa je načrtovana obsežna preoborožitev pripadnikov Slovenske vojske, saj bodo kupili nove pištole in avtomatske puške. Med glavnimi projekti je izpostavil tudi naložbe v infrastrukturo vojašnic po vsej državi, posodobitev vojaških vadišč in strelišč, gradnjo novega pontonskega priveza v koprskem pristanišču za vojaški ladji in posodobitev infrastrukture na letališču v Cerkljah ob Krki ter v vojaški letalski bazi na Brniku, kjer je med drugim načrtovana postavitev novih hangarjev in objektov za vzdrževanje.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

št. 381
FEBRUAR 2025

6754.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO O IZREDNEM POVIŠANJU PODČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin štabnega praporščaka:
Robert BOŽIČ, 1966

II. v čin višjega praporščaka:
Simon POTOČNIK LAUKO, 1967

III. v čin praporščaka:
Stanko JURKOVIČ, 1966
Jakob LUKIČ, 1965

IV. v čin višjega štabnega vodnika:

Ernest BERA, 1963
Irena BEROŠ, 1964
Vinko BOSINA, 1966
Branko ČEŠAREK, 1966
Bernardka DERGANČ, 1964
Helena DOLENC, 1964
Robert GORJUP, 1966
Mladen JEVŠENAK, 1966
Jože KOŠIR, 1966
Stanislav KREŽE, 1965
Anton KVENDERC, 1966
Viktor LESNIKA, 1966
Zlatko NIKOLIČ, 1965
Stipo PETRUŠIČ, 1964
Karmen PIRC, 1965

Jože PLUT, 1966
Boris POPLATNIK, 1965
Rudolf PULKO, 1965
Aleš ROPRET, 1966
Tomaž ŠIKONJA, 1966
Matija VRBNJAK, 1964

V. v čin štabnega vodnika:

Darko BER, 1963
Darko DUH, 1966
Jožef JAUNIG, 1966
Silva LEVA, 1962
Marko PODLIPNIK, 1966
Silvo PRIMC, 1966
Roman ŠTUPAR, 1967
Vinko TURK, 1965

Številka: 811-1/2024-33
Datum: 18. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6755.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO O IZREDNEM NAPREDOVANJU NIŽJIH VOJAŠKIH USLUŽBENCEV OB UPOKOJITVI

I. napredovanje v VI. razred:

Darka ČEMAŽAR, 1961
Stanislav LAKNER, 1964
Marko LAMPRET, 1965
Zlatko VIŠNAR, 1964

II. napredovanje v V. razred:

Dragan FERENC, 1961
Bojan HREN, 1966
Metka SINIC, 1964

III. napredovanje v II. razred:
Zora FRAS, 1964

Številka: 811-1/2024-34
Datum: 18. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6756.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO O IZREDNEM NAPREDOVANJU VIŠJIH VOJAŠKIH USLUŽBENCEV OB UPOKOJITVI

I. napredovanje v XIV. razred:

Barbara LEBEN, 1963

II. napredovanje v XIII. razred:

Marija MOHAR, 1965

III. napredovanje v XII. razred:

Marjan LIPOVŠEK, 1957

IV. napredovanje v X. razred:

Gordana BILBIJA, 1964
Julijana HILD, 1964
Inge VINDIŠ, 1963

Številka: 811-1/2024-35
Datum: 18. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6757.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO O IZREDNEM POVIŠANJU ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin kapitana bojne ladje:

Aleš KOCJANČIČ, 1966

II. v čin polkovnika:

Mirko BOLKO, 1966
Iztok ČEBOKLI, 1964
Anton FRUMEN, 1961
Ervin HARTMAN, 1964

Marko HLASTEC, 1966
Boštjan Metod IVANJKO, 1966
Darko PAVLEC, 1961
Darko PEČE, 1962
Viljem ŠERUGA, 1964

III. v čin podpolkovnika:

Jure FERBEŽAR, 1965
Marjan KOLENC, 1965
Aleš LEDINEK, 1965
Alojz MALIK, 1966
Roman ŠEME, 1965
Marko VOLOVLEK, 1967
Martin ŽIŽEK, 1965

IV. v čin majorja:

Miran DERNIKOVIČ, 1965
Dušan DOBAJA, 1966
Marko GRIČAR, 1965
Robert NADOH, 1966
Jože PLAHUTA, 1966
Janez SEMLAK, 1959
Drago ŠEBALJ, 1966
Boris ŠKODNIK, 1966

Številka: 811-1/2024-36
Datum: 18. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6758.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 6. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI ČINA POROČNIKA

Neja ADAMIČ, 1999
Nejc AHEJ, 2000
Aljaž BANDALO MAGRIČ, 2001
Luka BENEDIČIČ, 1998
Ema BERNARD, 2001
Nina BRUNEC, 1992
Borut BRVAR, 1974
Jaka CARLEVARIS, 2001
Jure CARLEVARIS, 2001
Sebastijan ČERNEVŠEK, 1983
Oskar Elija ČRNIVEC, 1990
Yoshinaka Jošt GERL, 1998

Mitja GROSAR, 1994
Aleksandar GRUBEŠIČ, 1989
Vlado IZLAKAR, 1978
Klemen JERIČ, 1995
Urban KOLENC, 1999
Zlatko KOZOLE, 1980
Rok KROŠELJ, 2000
Luka LANCNER, 1999
Črt LIKAR, 1993
Rok MAGAŠ, 1987
Nino MALEK, 1994
Luka MIHELICH, 2000
Luigi NINOVSKI, 1985
Klemen OBLAK, 2000
Mark OSOJNIK, 2000
Stanislav PANČUR, 1989
Timotej PETROVIČ, 1995
Jaka PROGAR, 1997
Sergej PUČNIK, 1988
Urban RAŽMAN, 1998
Marko RIHTER, 1997
Tilen SLAPNIK, 1991
Anja SRNEL, 1983
Borut Rudolf STANDEKER, 1993
Gregor ŠILC, 1993
Klemen ŠPEC, 1998
Matej ŠTUCIN, 1999
Anže ŠVAJGER, 1996
Špela VODNIK, 1997
Miha ZABAVNIK, 1998

Številka: 811-1/2024-37
Datum: 26. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6759.

Na podlagi 63.a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO

O POTRDITVI RAZREDA VIŠJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

potrditev IX. razreda:
Klaudija AGREŽ, 2000
Gašper NAGLOST, 1993

Številka: 811-1/2024-38
Datum: 29. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6760.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM POVIŠANJU PODČASTNIKA OB UPOKOJITVI

v čin višjega štabnega vodnika:
Zlatko MEHIČ, 1966

Številka: 811-1/2024-39
Datum: 29. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6761.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM NAPREDOVANJU VIŠJIH VOJAŠKIH USLUŽBENCEV OB UPOKOJITVI

I. napredovanje v XIV. razred:
Milan PREGELJ, 1964

II. napredovanje v XIII. razred:
Miran BAROVIČ, 1962

Številka: 811-1/2024-40
Datum: 29. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6762.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I, 121/21 in 40/23) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM POVIŠANJU ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin polkovnika:
Edvin AMBROŽ, 1963
Aleksander NARAD, 1964

II. v čin podpolkovnika:
Marjan STARIČ, 1965

Številka: 811-1/2024-41
Datum: 29. 11. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6763.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM prejmejo:

Zeno AGOVIČ, 1957
Gregor BONCELJ, 1956
Bojan KOSEDNAR, 1966

Številka: 094-2/2024-57
Datum: 13. 12. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6764.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM prejmejo:

Nada AUGUŠTIN, 1968
Peter KLINC, 1964
Silva KROUPA, 1966
Robert URIH, 1970

Številka: 094-2/2024-58
Datum: 18. 12. 2024

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6765.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

RED SLOVENSKE VOJSKE prejme:
POVELJSTVO SIL

Številka: 094-8/2025-1
Datum: 6. 1. 2025

Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER

6766.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV

I. ZLATO MEDALJO CVŠ prejme:
Branka PETEK, 1968

II. BRONASTO MEDALJO CVŠ prejmeta:
Matevž KERSNIK, 1987
Urška PRELOG, 1978

Številka: 094-5/2024-91

Datum: 11. 11. 2024

Brigadir
Mag. Vilibald POLŠAK
NAMESTNIK POVELJNIKA

6767.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV

SPOMINSKI SREBRNIK SLOVENSKE VOJSKE – MAJOR prejmejo:

Martin BEVC, 1974
Vasja BUČAR, 1982
Jure BURJEK, 1978
Marko BUTARA, 1977
Mojca FLERIN DREVENŠEK, 1980
Edis HRUSTANOVIČ, 1978
Miha JOST, 1986
Tilen KAVČIČ, 1985
Bernad LUKENDA, 1973
Siniša MOŽINA, 1978
Slavko MRKUN, 1968
Maja NEUDAUER, 1979
Martina POGAČNIK, 1977
Marko STOPAR, 1980
Igor STRAŠEK, 1970
Anita ŠEFMAN, 1978
Jože ŠKOFLJANEC, 1976
Grega TUŠAR, 1987
Boris VEČERNIK, 1980

Številka: 094-5/2024-102
Datum: 21. 11. 2024

Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6768.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE –
PRAPORŠČAK**

prejmejo:

Mateja ARKO, 1972
Miloš BREŠAN, 1973
Gorazd KOPRIVNIK, 1977
Ines MARINŠEK, 1979
Slavko PREK, 1969
Aleš VIDMAR, 1969

**Številka: 094-5/2024-103
Datum: 21. 11. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6769.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE – MAJOR
prejmejo:**

Dušan PAVLI, 1974
Boris PIRNAT, 1979
Teja Monika RAJH, 1987
Jure REPINA, 1986
Tanja REPNIK, 1982
Matevž ŠEŠET, 1984
Igor ŠIFTAR, 1978

**Številka: 094-5/2024-104
Datum: 21. 11. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6770.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE –
PRAPORŠČAK**

prejmejo:

Aleš ANŽIČ, 1978
Jože BLAGOVIČ, 1964
Evgen BRAČKO, 1972
Andrej CELIN, 1979
Simon CERK, 1979
Beno DEBELJAK, 1972
Jurij DEBEVC, 1973
Mihael DOLINŠEK, 1977
Damjan DRAGAR, 1979
Gregor DROFENIK, 1980
Milan EMERŠIČ, 1971
Goran ERJAVEC, 1971
Jurij ERZAR, 1977
Žiga FRANJIČ, 1979
Gorazd FURLAN, 1978
Jože GOVEDNIK, 1977
Robert HRIBERNIK, 1973
Boštjan HVALA, 1976
Marko JAVORŠEK, 1973
Tanja JESENOVEC, 1979
Matija KOGOVSŠEK, 1971
Jože KRAPEŽ, 1969
Andrej KVARTUH, 1971
Jernej MODIČ, 1984
Roman MUHA, 1973
Miran NOVAK, 1968
Dražen OŠMAK, 1971
Enes PAŠALIČ, 1971
Bojan PAVLOVIČ, 1978
Matjaž PLOŠINJAK, 1968
Stanko PODLESNIK, 1976
Uroš PODLESNIK, 1973
Barbara POGORELC, 1973
Jurij PRIMŠAR, 1970
Denis PUNGARČAR, 1971
Gabrijel RAMPRE, 1976
Gregor ROJKO, 1977
Boštjan SEVČNIKAR, 1975
Anton SEVŠEK, 1982
Primož SKOČIR, 1979
Srečko SKOČIR, 1973
Aleš SOVINC, 1977
Frančišek SVET, 1980
Marjan ŠKEDELJ, 1972
Marko TAUČER, 1974
Darko TIČ, 1974
Boštjan TURK, 1979
Dušan URŠIČ, 1966
Gabrijela VADNJAL MOREL, 1975
Dušan VALENTINC, 1972
Dejan VAUDA, 1976
David VERŠNIK, 1975

Sebastjan VOJSK, 1975
Zoran ŽELE, 1971

**Številka: 094-5/2024-105
Datum: 21. 11. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6771.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE –
PRAPORŠČAK**

prejmeta:

Stanko JURKOVIČ, 1966
Jakob LUKIČ, 1965

**Številka: 094-5/2024-117
Datum: 4. 12. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6772.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE – MAJOR
prejmejo:**

Denis BRINOVEC, 1966
Miran DERNIKOVIČ, 1965
Dušan DOBAJA, 1966
Marko GRIČAR, 1965
Robert NADOH, 1966
Jože PLAHUTA, 1966
Janez SEMLAK, 1959

Drago ŠEBALJ, 1966
Boris ŠKODNIK, 1966

**Številka: 094-5/2024-118
Datum: 4. 12. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6773.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

**BAJONET SLOVENSKE VOJSKE –
POROČNIK**

prejmejo:

Neja ADAMIČ, 1999
Nejc AHEJ, 2000
Aljaž BANDALO MAGRIČ, 2001
Luka BENEDIČIČ, 1998
Ema BERNARD, 2001
Nina BRUNEC, 1992
Borut BRVAR, 1974
Jaka CARLEVARIS, 2001
Jure CARLEVARIS, 2001
Sebastijan ČERNEVŠEK, 1983
Oskar Elija ČRNIVEC, 1990
Yoshinaka Jošt GERL, 1998
Mitja GROSAR, 1994
Aleksandar GRUBEŠIČ, 1989
Vlado IZLAKAR, 1978
Klemen JERIČ, 1995
Urban KOLENC, 1999
Zlatko KOZOLE, 1980
Rok KROŠELJ, 2000
Luka LANCNER, 1999
Črt LIKAR, 1993
Rok MAGAŠ, 1987
Nino MALEK, 1994
Luka MIHELJIČ, 2000
Luigi NINOVSKI, 1985
Klemen OBLAK, 2000
Mark OSOJNIK, 2000
Stanislav PANČUR, 1989
Timotej PETROVIČ, 1995
Jaka PROGAR, 1997
Sergej PUČNIK, 1988
Urban RAŽMAN, 1998

Marko RIHTER, 1997
Tilen SLAPNIK, 1991
Anja SRNEL, 1983
Borut Rudolf STANDEKER, 1993
Gregor ŠILC, 1993
Klemen ŠPEC, 1998
Matej ŠTUCIN, 1999
Anže ŠVAJGER, 1996
Špela VODNIK, 1997
Miha ZABAVNIK, 1998

**Številka: 094-5/2024-119
Datum: 7. 12. 2024**

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6774.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza ŠPE št. 094-4/2015-704 z dne 9. 11. 2015 izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠPORTNE ENOTE**

**I. ZLATO MEDALJO ŠPE
prejme:**

Andreja LEŠKI, 1997

**II. SREBRNO MEDALJO ŠPE
prejmeta:**

Aleš ČESEN, 1982
Anka POGAČNIK, 1991

**III. BRONASTO MEDALJO ŠPE
prejmejo:**

Lia APOSTOLOVSKI, 2000
Urška ČAVIČ, 1998
Bogdan KOVCAN, 1973
Žiga RAVNIKAR, 1999
Ana UMER, 1990

**IV. ZLATO PLAKETO ŠPE
prejme:**

OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE –
ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ

**V. SREBRNO PLAKETO ŠPE
prejme:**

Marko HLASTEC, 1966

**VI. BRONASTO PLAKETO ŠPE
prejme:**

2. TERITORIALNI POLK

**VII. ZAHVALO POVELJNIKA ŠPE
prejmejo:**

Matej BEČAN, 1980
Janja GARNBRET, 1999
Štefan HADALIN, 1995
Tina MRAK, 1988

**Številka: 094-5/2024-97
Datum: 18. 11. 2024**

**Podpolkovnik
Bojan KOVIČ
POVELJNIK ŠPE**

6775.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza ŠPČ št. 094-5/2013-188 z dne 20. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA PODČASTNIKE**

**I. BRONASTO MEDALJO ŠPČ
prejmejo:**

Robert BRATUŠA, 1974
Aleš MATKOVIČ, 1977
Matej RAMŠAK, 1978

**II. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
prejme:**

670. LOGISTIČNI POLK

**III. ZAHVALO POVELJNIKA ŠPČ
prejmeta:**

Marjana SADEK, 1966
Tadeja VILAR KOROŠEC, 1982

**Številka: 094-5/2024-101
Datum: 20. 11. 2024**

**Podpolkovnik
Peter JAZBINŠEK
POVELJNIK ŠPČ**

6776.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 16. CNKZP št. 094-5/2013-183 z dne 18. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
16. CENTRA ZA NADZOR
IN KONTROLO ZRAČNEGA
PROSTORA

ZAHVALO POVELJNIKA 16.
CNKZP
prejme:
Stanislav KREŽE, 1965

Številka: 094-5/2024-106
Datum: 21. 11. 2024

Podpolkovnik
Samo MALI
POVELJNIK CENTRA

6777.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE

ZAHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejme:
Darja VIŠOČNIK, 1963

Številka: 094-5/2024-98
Datum: 22. 11. 2024

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK 72. BR

6778.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE

I. BRONASTO MEDALJO 72. BR
prejmejo:

Marcel BERGLEZ, 1986
Dušan ČRNKO, 1978
Uroš ERJAVEC, 1984
Aleš KLANČIŠAR, 1970
Damjan RAJH, 1980
Andrej RIŽNER, 1972
Edvin Francišek SKOK, 1998
Matija SKRBINEK, 1974
Marko VOLOVLEK, 1967
Katja ŽELEZINGER, 1992

II. POHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejmejo:

Matej BAGARI, 1983
Timi GOLOB, 1991
Aleš JELEN, 1986
Robert KOLEŽNIK, 1978
Štefan KOZAR, 1968
Mario NEMEC, 1992
Boštjan POGOREVC, 1983
Elvedin ŠARIČ, 1984
Tilen ŠMID, 1996
Ervin ŠTORMAN, 1975
Erik VIHAR, 1972
Jan VRBNIK, 1991

III. BRONASTO PLAKETO 72. BR
prejmeta:

Natalija PLESTENJAK, 1970
LOGISTIČNA BRIGADA

IV. ZAHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejmejo:

Zora FRAS, 1964
Peter KRAMBERGER, 1963
Boris POPLATNIK, 1965
Zlatko VIŠNAR, 1964
Matija VRBNJAK, 1964
Martin ŽIŽEK, 1965

Številka: 094-5/2024-81
Datum: 22. 11. 2024

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK 72. BR

6779.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
74. PEHOTNEGA POLKA

I. v čin naddesetnika:
Denis DROFENIK, 1988
Robert PENŠEK, 1980
Aleš PETEK, 1987

II. v čin desetnika:
Uroš CESAR, 1997
Sandi ERJAVEC, 1983
Blaž KOLENKO, 1993
Dejan KOREN, 1986
Gregor KOTNIK, 1991
Marko KRAMAR, 1990
Tadej ŠKRJANEC, 1985
Aleš VEDEČNIK, 1985
Alen ŽUPANIČ, 1987

III. v čin poddesetnika:
Marko DOBNIK, 1989
Peter HERGA, 1988
Bor JERAJ, 2002
Tina KOVAČ, 2003
Branko OKREŠA, 1989
Žan PLAVČAK, 1996
Jan PREMZL, 1994

Številka: 811-2/2024-73
Datum: 26. 11. 2024

Podpolkovnik
Gorazd SAGADIN
POVELJNIK POLKA

6780.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 430. MOD št. 094-5/2013-257 z dne 13. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
430. MORNARIŠKEGA DIVIZIONA

ZAHVALO POVELJNIKA 430. MOD
prejme:
Loris KOCJANČIČ, 1989

Številka: 094-5/2024-96
Datum: 29. 11. 2024

Kapitan bojne ladje
Andrej PEČAR
POVELJNIK DIVIZIONA

6781.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Gardne enote Slovenske vojske št. 094-6/2024-28 z dne 4. 3. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GARDNE ENOTE

ZAHVALO POVELJNIKA GARDE
prejme:
Tim ŽIGON, 1994

Številka: 094-5/2024-110
Datum: 29. 11. 2024

Podpolkovnik
Bernard POLANEC
POVELJNIK GARDNE ENOTE

6782.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Poveljniško-Štabne šole št. 094-5/2013-181 z dne 13. 11. 2013 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJNIŠKO-ŠTABNE ŠOLE

I. ZLATO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Jana BARDUTZKY ŽERDONER, 1988

II. SREBRNO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Uroš HORVAT, 1989

III. BRONASTO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Miran KUNSTELJ VAŠL, 1987

Številka: 094-5/2024-113
Datum: 4. 12. 2024

Polkovnik
Jure KREJAČ
NAČELNIK CENTRA IN
POVELJNIK PŠŠ

6783.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
74. PEHOTNEGA POLKA

I. v čin desetnika:
Gregor FIJAVŽ KRANJČAN, 1994
Peter KRAMPL, 1975
Milan LESKOVAR, 1976
Denis TURNŠEK, 1994

II. v čin poddesetnika:
Jaša MIKIČ, 2001
Tomaž PIRNAT, 1996
Timotej POLEGEK, 1997
Matej ŠKORJANEC, 1994
Roman ZAVEC, 1981
Drago ZLODEJ, 1981

Številka: 811-2/2024-72
Datum: 5. 12. 2024

Podpolkovnik
Gorazd SAGADIN
POVELJNIK POLKA

6784.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
20. PEHOTNEGA POLKA

I. v čin desetnika:
Dejan TOMOVSKI, 1991

II. v čin poddesetnika:
Timotej CUGMAS, 1990

Številka: 811-2/2024-74
Datum: 6. 12. 2024

Major
Andrej RIŽNER
POVELJNIK POLKA

6785.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Šole za častnike št. 094-5/2013-179 z dne 13. 11. 2013 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA ČASTNIKE

I. ZLATO PLAKETO ŠČ
prejme:
Aleksandar GRUBEŠIČ, 1989

II. SREBRNO PLAKETO ŠČ
prejme:
Timotej PETROVIČ, 1995

III. BRONASTO PLAKETO ŠČ
prejme:
Urban KOLENC, 1999

Številka: 094-5/2024-112
Datum: 7. 12. 2024

Polkovnik
Boštjan NOVAK
POVELJNIK ŠČ

6786.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/2004 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
RODOVSKEGA BATALJONA
I. BRIGADE

I. v čin naddesetnika:
Brigita KEČKEŠ, 1979

II. v čin desetnika:
Nik PERUCI, 1998

III. v čin poddesetnika:

Žiga GORŠE, 1993
Kristjan PERŠIČ, 2001

Številka: 811-2/2024-77

Datum: 13. 12. 2024

Polkovnik

Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR

6787.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24), Ukaza 1. BR št. 094-5/2013-155 z dne 19. 11. 2013 z dopolnilom in Razpisa za priznanja 1. BR št. 094-7/2024-52 z dne 7. 10. 2024 izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ
I. BRIGADE

I. BRONASTO MEDALJO 1. BR prejmejo:

Jaka BIZJAK, 1985
Tim DOBRAJC, 2001
Faruk KERMENDI, 1981
Matic MURN, 1991
Jože PUSTOSLEMŠEK, 1988
Miloš STARIČ, 1967
Matevž ŠOLAR, 1995
Marko ŠPEHAR, 1979
Boštjan VOLČJAK, 1979
Gregor VUKOBRAT, 1981
Klemen ZOREC, 1980

II. SREBRNO PLAKETO 1. BR prejme:

670. LOGISTIČNI POLK

III. POHVALO POVELJNIKA 1. BR prejmejo:

Aljaž BOŽIČ, 1997
Jaša COTIČ, 1992
Borut JAVORNIK, 1970
Franc KOKOL, 1968
Dalibor KONDIČ, 1978
Borut KRALJ, 1979
Jure KREGULJ, 1998
Dušan NAPEČNIK, 1969
Ljubica NOVAK GALE, 1977
Matej PERKO, 1982
Vito SVETINA, 1980

Jurij TAVČAR, 1979
Simon ZUPANČIČ, 1970
Diana ŽAGAR, 1991

Številka: 094-5/2024-107

Datum: 13. 12. 2024

Polkovnik

Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR

6788.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 430. MOD št. 094-5/2013-257 z dne 13. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ

O PODELITVI PRIZNANJ
430. MORNARIŠKEGA DIVIZIONA

ZLATO PLAKETO 430. MOD prejme:

Aleš KOCJANČIČ, 1966

Številka: 094-5/2024-86

Datum: 15. 12. 2024

Kapitan bojne ladje

Andrej PEČAR
POVELJNIK DIVIZIONA

6789.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV
POGODBENE REZERVNE
SESTAVE 132. GORSKEGA
POLKA

I. v čin desetnika:

Iztok BEVEC, 1986
Sandi WEISSEISEN, 1978

II. v čin poddesetnika:

Gregor KRIČAJ, 1998

Številka: 811-2/2024-68

Datum: 16. 12. 2024

Podpolkovnik

Danilo KLINAR
POVELJNIK 132. GORP

6790.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA
SPECIALIZIRANE ENOTE
VOJAŠKE POLICIJE

v čin naddesetnika:

Marcel PAHOVNIK, 1994

Številka: 811-2/2024-71

Datum: 16. 12. 2024

Brigadir

Boštjan MOČNIK
POVELJNIK SIL SV

6791.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV
10. PEHOTNEGA POLKA

I. v čin desetnika:

Mark SEDLAR, 1999

II. v čin poddesetnika:

Sara KAVČIČ, 1990
Uroš SRNEC, 1985

Številka: 811-2/2024-75

Datum: 16. 12. 2024

Podpolkovnik

Žiga PRETNAR
POVELJNIK 10. PEHP

1. MAREC – DAN CIVILNE ZAŠČITE

Čestitke vsem, ki v Republiki Sloveniji
pomagate ob naravnih in drugih nesrečah.

NA IGU SE USPOSABLJAJO BODOČI POKLICNI GASILCI

BESEDILLO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Spoznavanje
agregatov
in njihove
uporabe

V Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu je 6. januarja šestmesečno usposabljanje za poklicne gasilce začelo 42 kandidatov iz 21 gasilskih enot. Med njimi jih sedem prihaja iz 107. letalske baze 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe Slovenske vojske. Psihofizično zahtevno usposabljanje od bodočih gasilcev zahteva veliko discipline, hitro pomnenje in učenje različnih veščin. Na dan našega obiska so vadili aktivni spust s 15-metrskega stolpa, spoznavali delovanje agregatov ter se spopadali z ovirami v zadimljenem prostoru, iz katerega so morali rešiti osebo. Mnogi kandidati imajo že izkušnje iz domačih prostovoljnih društev in že od otroštva gojijo željo postati poklicni gasilec, kar jim daje dodatno motivacijo.

Kandidate 32. generacije poklicnih gasilcev smo obiskali četrty teden po začetku usposabljanja, ki obsega 919 pedagoških ur. Slaba polovica ur je namenjena teoretičnim osnovam, preostale pa praktičnim vajam. Predmetnik vključuje 17 predmetov, med katerimi so štiri glavni izpitni predmeti: požarna preventiva, osnovne gasilske veščine, operativni postopki dela ter gasilno orodje in naprave. Namestnik vodje usposabljanja Matija Balant, tudi sam poklicni gasilec, je povedal, da je usposabljanje zasnovano tako, da se zahtevnost postopoma stopnjuje – tako pri opravljanju izpitov kot pri fizičnih preizkusih. Začnejo z osnovami, zato gasilsko predznanje ni pogoj, proti koncu usposabljanja pa so kandidati že precej psihofizično obremenjeni. Med njimi je veliko takih, ki že od otroštva želijo postati poklicni gasilci in so od malih nog vključeni v prostovoljna gasilska društva, zato že imajo nekaj izkušenj. Nekateri pa, kot je povedal Balant, preprosto začutijo klic in pridejo po novo znanje. Kandidati za gasilce v letošnji generaciji so stari od 18 do 43 let in prihajajo z različnih koncev Slovenije. Med njimi je 15 kandidatov iz poklicnih gasilskih enot širšega pomena, en kandidat iz prostovoljne enote s poklicnim jedrom, 19 iz gospodarskih društev z organizirano poklicno gasilsko enoto ter sedem kandidatov iz 107. letalske baze, kjer zaposlujejo letališke gasilce. Zadnji morajo pred napotitvijo v Gasilsko šolo opraviti še temeljno vojaško strokovno usposabljanje,

po uspešno končani Gasilski šoli pa še dodatno usposabljanje za letališke gasilce. Po Balantovih besedah v Gasilski šoli sproti preverjajo njihovo znanje, ob koncu pa jih čakajo štiri ustni izpiti iz teoretičnega dela in končni zaključni izpit iz praktičnega dela. Večino usposabljanja opravijo na Igu, dva tedna pa se usposabljujejo v podcentru v Sežani, kjer se prvi teden učijo dela z motorno žago, drugi teden pa obravnavajo požare v naravnem okolju. Nato še dva tedna stažirajo v matičnih enotah. Ko uspešno opravijo vse obveznosti pri predmetih in ustni izpit pred komisijo, lahko zadnji dan pristopijo k izpitni vaji. »Tam jih ocenimo, nato sledi razglasitev, popoldne pa kandidati – zdaj že poklicni gasilci – pokažejo usvojeno znanje svojim delodajalcem in domačim na predstavitveni vaji,« je pojasnil Balant.

ZAHTEVNA VSTOPNA PREVERJANJA

Kandidate v Gasilsko šolo napotijo enote, v okviru katerih tudi opravijo potrebne zdravstvene preglede. Pogoj za vstop v Gasilsko šolo je uspešno opravljen predhodni preizkus fizičnih sposobnosti, ki obsega antropološke meritve (telesna višina in masa) ter različne teste v naslednjem zaporedju: hitrost in vzdržljivost se vrednosti s tekom na 2400 metrov pod 11 minutami, moč mišic zgornjih okončin s petimi zaporedni-

Delo v temi in zadimljenih razmerah

mi zgibi iz vese, moč trupa s 30 trebušnjaki v eni minuti, moč zgornjega dela telesa s 25 sklecami v eni minuti in moč spodnjih okončin z 20 počepi s 25-kilogramsko utežjo v eni minuti. Večina kandidatov je med šolanjem, ki poteka ob delavnikih, nastanjena na Igu. Poleg obveznosti po programu imajo enkrat na teden športni praktikum, pri katerem pod budnim očesom trenerja krepijo svojo fizično kondicijo. Vsak petek imajo tudi jutranjo telovadbo. Med predmeti je tudi spoprijemanje s stresom, pri katerem se učijo prepoznati znake, ob katerih je po travmatičnih izkušnjah priporočljivo poiskati pomoč. Kot je povedal Balant, v šoli spodbujajo povezovanje in sodelovanje, saj je gasilstvo ekipno delo. Med kandidati se spletejo prijateljstva, vsak pa s seboj prinese tudi svojo življenjsko zgodbo in osebne okoliščine, zato sta tako vodja usposabljanja Marko Zibelnik kot naš sogovornik v rednih stikih z vsakim izmed kandidatov. »Spremljamo jih in se z njimi pogovarjamo, saj moramo vedeti, kaj se z njimi dogaja. Mar nam je za vsakega posameznika, zato se trudimo, da jim zagotavljamo vso podporo. Seveda pa morajo tudi sami pokazati motivacijo, odločnost in voljo do učenja. Opravljajo zelo zahtevne naloge, pri čemer je na prvem mestu varnost. Tesno sodelujemo tudi z inštruktorji iz različnih gasilskih enot po vsej Sloveniji – vsak izmed njih pa prinaša svoje izkušnje, zgodbe in specialno znanje, ki ga prenaša na bodoče gasilce,« je pojasnil Balant.

DELO NA VIŠINI IN PREMAGOVANJE OVIR

Na dan našega obiska so bili kandidati razporejeni v tri skupine, pri čemer je vsaka skupina po tri ure preživela na treh delovnih točkah. Na prvi točki so vadili aktivni spust z uporabo vrvne tehnike. Spustili so se s 15-metrskega stolpa, se na določeni višini ustavili in se zanimali do balkona, kjer so se s popkovino kombiniranega pasu pritrdili nanj. Nato so morali zabiti in odstraniti žebelj, odžagati kos lesa in se spustiti do tal. Na drugi točki so morali kandidati s svojo skupino po stopnicah priti v klet kontejnerskega objekta ter se po hodniku v temi in zadimljenih razmerah prebiti mimo ovir do kurišča. Pred reševanjem osebe so morali opraviti določene naloge, nato pa jo odnesti na varno. Pri tej nalogi je bilo močno poudarjeno sodelovanje. Prav tako so se seznanili z različnimi vrstami curkov. »Če pri gašenju uporabiš nepravilen curek, lahko plamen porineš za svoj hrbet in povzročiš, da plameni preplavijo prostor. S pravnimi postopki in pravilno izbiro curka pa plamensko fronto odrivaš stran od sebe,« je zakonitosti gašenja pojasnil Balant. Na tretji točki so kandidati spoznavali agregate in njihovo uporabo. Sebastjan Franko, kandidat za gasilca iz 107. letalske baze, je pojasnil, da se je za zaposlitev v Slovenski vojski odločil, ker ga zanimata tako gasilstvo kot vojska. Prihaja iz Gorenjega Vrhopolja pri Šentjerneju in je že 13 let prostovoljni gasilec. Zato mu odločitev po srednji šoli ni predstavljala dileme – takoj se je prijavil na razpis za letališkega gasilca v Cerkljah ob Krki. Pred tem je opravil temeljno vojaško strokovno usposabljanje v Vipavi, dva meseca pred odhodom v Gasilsko šolo pa je že delal v enoti, kjer se je spoznal z opremo in nalogami. Po uspešno opravljenem šolanju ga čaka še specialistično usposabljanje za letališkega gasilca, nato pa bo v enoti tri mesece delal pod mentorstvom izkušenega gasilca, ki ga bo spremljal pri prvih nalogah in vajah. Delo letališkega gasilca poteka v 12-urnih izmenah, poleg tega pa tri- do štirikrat na mesec opravljajo tudi delo dežurnega na dispečerskem mestu. Povedal je, da je šolanje polno izzivov, ki jih uspešno in motivirano premagujejo. Naučijo se veliko novega, s sošolci so se hitro povezali in se dobro razumejo. Nika

Aktivni spust z uporabo vrvne tehnike

Iznos ranjenca iz gorečega objekta

Zavašnika, sicer domačina z Iga, je na gasilsko šolanje napotila Gasilska brigada Ljubljana. »Gasilci so se mi od nekdaj zdeli superjunaki in njihovim vrstam sem se želel pridružiti že od otroštva. Srčnost in pomoč drugim me navdihujeta,« je pojasnil kandidat, ki je tudi prostovoljni gasilec. Po srednji šoli se je leto dni in pol pripravjal na sprejemni preizkus. »Veliko sem tekel, plaval in planinaril,« je povedal. Predstavil je tudi vsakodnevni urnik: »Zajtrk imamo ob 7. uri, ob 7.30 sledijo predavanja in praktične vaje. Ob 13. uri imamo kosilo, popoldne pa še en sklop predavanj in vaj do približno 17. ure. Ob petkih imamo jutranjo telovadbo ob 6. uri, zato nekoliko prej končamo predavanja. Vsebine so mi zelo zanimive, še posebej vrvna tehnika in delo na višini,« je še dejal sogovornik. Marko Planinšek z Vač je eden izmed petih bodočih gasilcev, ki prihajajo iz Petrola. Že od malih nog je prostovoljni gasilec v domačem društvu, zato se je po srednji šoli prijavil za delo industrijskega gasilca. Vstopno preverjanje je opravljal večkrat, saj je moral tudi za zaposlitev v podjetju skozi izbirni postopek. Povedal je, da mu dosedanje gasilske izkušnje koristijo, vendar je veliko tudi novega znanja. Z drugimi fanti so odlična ekipa, šolanje pa je fizično in psihično zahtevno. Namestnik vodje usposabljanja Matija Balant je ob koncu dodal, da v Gasilski šoli kandidate pripravljajo na prihodnje intervencije in najvarnejšo izvedbo nalog. Pridobivanje praktičnih izkušenj pa se začne šele v enoti, pri čemer je zelo pomembno tudi, kako se posameznik vključi v ekipo.

MEDNARODNI DAN ŠTEVILKE 112

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Regijski centri so lani prejeli skoraj 17 odstotkov manj dohodnih klicev kot predlani.

Mednarodni dan enotne evropske številke za klic v sili 112, ki omogoča hitro in učinkovito posredovanje reševalnih služb ob nesrečah, ogroženosti ali nujni pomoči, zaznamujemo 11. februarja. Na ta dan leta 1991 je ministrski svet Evropske zveze odločil, da bo enotna evropska številka za klic v sili 112, in pozval države članice, da jo uvedejo poleg nacionalnih števil za klic v sili. Slovenija je številko 112 uvedla kot druga država v Evropi že leta 1997, takoj za Švedsko. Mednarodni dan enotne evropske številke za klic v sili 112 je namenjen predvsem ozaveščanju javnosti o pravilni uporabi te številke in pomenu hitrega ukrepanja v nujnih primerih.

Enotna evropska številka za klic v sili 112 omogoča dostop do reševalcev, gasilcev in drugih reševalnih služb v vseh državah članicah Evropske unije ter nekaterih drugih državah. Njena prednost je, da deluje brezplačno na mobilnih in stacionarnih telefonih, tudi brez SIM-kartice. Vsak klic na 112 sprejme usposobljen dispečer, ki presodi situacijo in organizira ustrezno pomoč.

Operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanja in alarmiranja ne prekinjeno 24 ur na dan vse dni v letu

opravljajo Center za obveščanje Republike Slovenije in 13 regijskih centrov za obveščanje po vsej Sloveniji, ki se odzivajo na klice v sili. Tako so vsem državljanom Slovenije zagotovljeni dostopnost do nujne medicinske pomoči, hitro aktiviranje reševalcev, zlasti gasilcev, ter ustrezna odzivnost različnih reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah.

Leta 2024 so regijski centri za obveščanje prejeli 598.402 klica, v povprečju skoraj 68 klicev na dan. Največ klicev v eni uri, kar 812, je bilo 14. septembra med 4. in 5. uro zjutraj, ko so morali gasilci ter druge službe v sistemu zaščite in reševanja pomagati ob poplavah, zemeljskih plazovih ter vetrolomu. Dnevni rekord pa je bil dosežen 19. januarja, ko so operaterji regijskih centrov prejeli skupno 3301 klic. Intervencije gasilcev in drugih služb v sistemu zaščite in reševanja so bile povezane z visoko snežno odejo in snegolomom. V primerjavi z letom 2023 je bilo lani 16,67 odstotka manj dohodnih klicev v regijske centre za obveščanje. Večina klicev na telefonsko številko za klic v sili pomeni aktiviranje predvidenih reševalnih enot in intervencijo. Tudi lani so ljudje največkrat klicali zaradi potrebe po nujni medicinski pomoči. Največ klicev so prejeli v Ljubljani (157.205), sledijo Celje (75.580), Maribor (74.443), Kranj (52.841), Koper (40.467), Novo mesto (31.688), Nova Gorica (30.742), Murska Sobota (30.087), Postojna (26.753), Brežice (25.412), Ptuj (21.570), Slovenj Gradec (18.942) in Trbovlje (12.672). Operaterji regijskih centrov so se na večino klicev odzvali v 5,31 sekunde, pri čemer je pogovor trajal manj kot 80 sekund, najdaljši pa približno 130 sekund.

Leta 2024 je bilo v Sloveniji 17.564 različnih dogodkov, kot so naravne in druge nesreče, nesreče v prometu, požari in eksplozije, najdbe neeksplozivnih ubojnih sredstev, motnje oskrbe in poškodbe objektov ter tehnična in druga pomoč, v katerih so poleg drugih služb sodelovale tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč. S pravočasnim in učinkovitim ukrepanjem ter takojšnjo pomočjo prizadetim so nedvomno prispevale k reševanju človeških življenj, zmanjšanju gnotne škode in odpravljanju drugih posledic nesreč.

Vsak posameznik lahko prispeva k varnejši družbi z odgovornim ravnanjem in pravilnim ukrepanjem v nujnih primerih. Številka za klic v sili 112 je most med ljudmi v stiski in tistimi, ki jim lahko pomagajo, zato jo moramo uporabljati odgovorno ter preudarno. Da bi reševalne službe lahko hitro in učinkovito ukrepale, je pomembno, da klicatelj ob klicu v sili pove, kdo kliče, kaj se je zgodilo in kje, kdo potrebuje pomoč ter kakšne so okoliščine nesreče ali poškodbe.

OB PRAZNIKU ŠPORTA V SLOVENSKI VOJSKI RAZGLASILI NAJBOLJŠE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Najboljša športnica in
športnik Slovenske vojske
sta postala Mojca Flerin
Drevenšek in Nejc Andlovec.

V Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani je 31. januarja potekala slovesnost Športnik leta Slovenske vojske 2024. Laskavi naziv je v ženski konkurenci že petnajstič osvojila majorka Mojca Flerin Drevenšek iz Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, med moškimi pa se je na najvišjo stopničko prvič uvrstil poročnik korvete Nejc Andlovec iz 430. mornariškega bataljona. Razglasili so tudi najboljše strelce, enoto in brigado. Zbrane sta nagovorila poveljnik sil brigadir Boštjan Močnik in minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki sta izpostavila pomen športa ter dobre pripravljenosti pripadnikov Slovenske vojske.

Šport in vojaška služba sta tesno povezana, saj so za bojno pripravljenost nujni fizična kondicija, močan značaj in osredotočenost na cilj. Slovenska vojska veliko pozornosti namenja športu, tudi z organiziranjem različnih športnih prireditev. Točkovanje z različnih prvenstev, strelskih in drugih tekmovanj, ki jih organizira Slovenska vojska na letni ravni, določa tudi končne uvrstitve. Poveljnik sil brigadir Boštjan Močnik je v svojem nagovoru poudaril pomen športa tako v Slovenski vojski kot tudi v družbi, saj so Slovenci narod vrhunskih športnikov, ki v svetovnem merilu na milijon prebivalcev dosegajo izjemne rezultate. Dodal je, da se odnos do športa med oboroženimi silami razlikuje in da take prireditve niso samoumevne v drugih vojskah. To kaže, da je vrednote športa in njegove vloge v Slovenski vojski na visoki

ravni. Izpostavil je, da je športu in fizični pripravljenosti odrejena tudi ura delavnika, ter poudaril, da je fizična pripravljenost prvi pogoj psihične stabilnosti. Omenil je tudi načrte za leto 2025, saj je za 10. izvidniški bataljon in 72. srednji pehotni bataljon ukazano, da dvigneta fizično pripravljenost na višjo raven. Tako se bo za obe enoti prvič organizirano izvajal nov kondicijski vadbeni test. Ob koncu nagovora je brigadir Močnik čestital vsem prejemnikom pokalov in poudaril, da se mora vloga športa v vojski negovati še naprej. Čestitkam se je pridružil tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je izpostavil, da je šport vrednota in način življenja, ki krepi samodisciplino ter je povezan s postavljanjem in doseganjem ciljev. Poudaril je, da sta šport in vojska tesno povezana ter da Slovenska vojska zaposluje vrhunske športnike, ki so v ponos celotni družbi. Opozoril je tudi na pomen podpore in iskanja talentov med posamezniki, ki morda ne dosegajo vrhunskih rezultatov, vendar so strokovnjaki na drugih področjih. Omenil je še pomoč Slovenske vojske pri organiziranju največjih športnih prireditev v državi ter poudaril, da Slovenska vojska pomaga narodu v vojni in miru.

Sledila je razglasitev najboljših. Za najboljšega strelca so se upoštevali rezultati s tekmovanj v dinamičnem in preciznem streljanju ter s prvenstva Slovenske vojske. Tretje mesto je osvojil Damjan Pesek z Generalštaba Slovenske vojske, drugo mesto štabni vodnik Aleš Žibret iz Centra za združeno usposabljanje, najboljši strelca leta 2024 pa je postal praporščak Branko Ovijač iz Centra za združeno usposabljanje. Pri izboru za najboljše tri enote so se upoštevale uvrstitve na posameznih prvenstvih Slovenske vojske. Pripadniki so tekmovali na osmih posamičnih prvenstvih, in sicer v šahu, lokostrelstvu, orientaciji, kolesarskem vzponu, pehotnih ovirah, triatlonu, teku in streljanju. Pri določitvi najboljše enote so se upoštevali tudi rezultati patroljnega teka, Brajnikovega memoriala ter košarkarskega in nogometnega tekmovanja. Pri skupnem seštevku enot so točkam ekipnih prvenstev prišteli še točke njihovih pripadnikov s posamičnih prvenstev. Za zmagovalce med brigadami pa so se upošteva-

Med enotami so najboljše športne rezultate dosegli 10. izvidniški bataljon, Vojaška zdravstvena enota in Generalštab SV.

le točke enot iste brigade. Tretje mesto med enotami je zasedel Generalštab Slovenske vojske, drugo Vojaška zdravstvena enota, slavil pa je 10. izvidniški bataljon. Najboljša brigada je postala 1. brigada Slovenske vojske. Vrhunec prireditve v čast športu v vojski je vsako leto razglasitev najboljših posameznikov. Tri najboljše športnice so postale poddesetnica Suzana Flerin Drevenšek iz 132. gorskega bataljona na tretjem mestu, nadesetnica Katja Kobentar iz poveljstva Logistične brigade na drugem mestu, prvo mesto pa je že petnajstič osvojila majorka Mojca Flerin Drevenšek iz Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje. V moški konkurenci je tretje mesto zasedel Tomaž Cankar iz Vojaške zdravstvene enote, drugo mesto štabni vodnik David Rih-tarič iz Poveljstva sil Slovenske vojske, zmagovalca pa je prvič postal poročnik korvete Nejc Andlovec iz 430. mornariškega diviziona. Majorka Flerin Drevenšek je ob izročitvi pokala povedala, da je vsak naslov zgodba zase in da ji veliko pomeni, saj je potrditev njenega dela. Poročnik Andlovec pa je dejal, da je zelo ponosen na svoje uspehe ter da je naziv najboljšega športnika velika čast in tudi motivacija za naprej.

NA USPOSABLJANJU PRIDOBIS VREDNOTE, PRIJATELJE IN SAMOZAVEST

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V Vojašnici Janka Premrla Vojka v Vipavi je 14. februarja slovesno prisegla novembrska generacija, ki se je usposabljala po programu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja. Vstopno vojaško usposabljanje je uspešno končalo 182 kandidat in kandidatov za vojaka. Zbrane na prisegi sta nagovorila načelnik Centra za usposabljanje podpolkovnik Primož Mlinar in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš. Slovesnosti se je udeležil tudi brigadir Boštjan Baš, poveljnik Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.

Kandidatke in kandidati za vojake so temeljno vojaško strokovno usposabljanje začeli 11. novembra 2024. Le najbolj vztrajni, prizadevni in odločni so uspešno končali zahtevno trimesečno usposabljanje ter ob navzočnosti staršev, sorodnikov in prijateljev slovesno prisegli Republiki Sloveniji. Vstopno usposabljanje traja 13 tednov in je sestavljeno iz dveh delov. Prvi je razdeljen na dve fazi, ki trajata skupno devet tednov in v celoti potekata v Centru za usposabljanje v Vipavi. V prvi fazi se kandidati seznanijo z vojaškim življenjem, krepijo psihofizično pripravljenost ter spoznavajo osnovno oborožitev, individualne veščine in preži-

kandidat
TOMAŽ OBLAK

»Vsakdo bi se moral preizkusiti na takem usposabljanju. Pridobiš vrednote, prijatelje in samozavest.«

kandidatka
ANJA KLINC

»Najzahtevnejši del je bil zaključni teren, ki je potekal v težkih razmerah in ob pomanjkanju spanca.«

vetje na bojišču. V drugi fazi pa izboljšujejo strelsko usposobljenost in prehajajo na izvajanje taktičnih postopkov. Drugi del oziroma tretja faza traja štiri tedne in se vsebinsko razlikuje glede na rod ali službo. Poteka kombinirano v Centru za usposabljanje in v matičnih enotah. V tej fazi kandidati dodatno izboljšujejo psihofizično pripravljenost, spoznavajo oborožitev in opremo posameznega rodu ter taktiko oziroma postopke posadk rodu. Po novem slovesna prisega sledi po uspešno končanem temeljnem vojaškem strokovnem usposabljanju, in ne več po prvi fazi.

SPREMEMBE NA RAVNI USPOSABLJANJA IN POTREBA PO KADRIH

Na slovesni prisegi je zbrane nagovoril načelnik Centra za usposabljanje podpolkovnik Primož Mlinar. Izpostavil je nedavne pomembne spremembe, med njimi preimenovanje Veščinskega centra v Center za usposabljanje, ki zdaj deluje pod Poveljstvom za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje. Zahvalil se je vsem, ki so sodelovali pri usposabljanju, še posebej inštruktorjem za prenos

znanja. »Dosegli ste temeljno znanje in lahko ste ponosni na skupne dosežke ter uspehe,« je nagovoril vojakinje in vojaške. Poudaril je, da bodo nekateri nadaljevali poklicno pot v Slovenski vojski ali postali pogodbeni rezervisti. Tistim, ki so se odločili za prostovoljno služenje vojaškega roka, pa je zagotovil, da so vedno dobrodošli v vojaških vrstah. V nadaljevanju je podpolkovnik Mlinar izpostavil pomen zagotavljanja zadostnih kadrovskih virov in modernizacije – dveh področij, v kateri veliko vlaga tudi Slovenska vojska. Slovesni govornik načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš je v svojem nagovoru izrazil ponos nad kandidati, ki so uspešno končali usposabljanje. Poudaril je pomen prisega in pridobljenih veščin. »Vojakinje in vojak ste na usposabljanju pridobili veščine za opravljanje vojaške službe, ki so od vas in vaše ekipe zahtevale znanje, vztrajnost ter odločnost doseči zastavljeni cilj. Ta prisega ni samo formalnost ali trenutna obveza, temveč pomemben trenutek za prihodnost. Odraža vašo zvestobo, pogum in predanost,« je dejal

Podpis prisega domovini je častno dejanje.

Načelnik Centra za usposabljanje podpolkovnik Mlinar je izročil priznanja najboljšim v generaciji.

generalpodpolkovnik Glavaš. Ob tem je izpostavil še modernizacijo opreme, tehnike, oborožitve in infrastrukture v Slovenski vojski ter prilagajanje novim varnostnim izzivom.

NAJZAHTEVNEJŠE PREIZKUŠNJE NA TERENU

Po prisegi smo vojakinje in vojaške povprašali o izkušnjah z usposabljanja. Najboljši v drugi učni četi Vipava je bil Tomaž Oblak, po poklicu vzgojitelj predšolskih otrok, ki že pet let dela v vrtcu. Odločil se je, da želi postati pripadnik pogodbene rezerve in najprej spoznati vojaški poklic, nato pa se morda kdaj v prihodnosti odloči tudi za zaposlitev. »Sem zelo športen tip in zanimalo me je, kakšne možnosti imam v vojski. Najbolj me pritegne delo v 132. gorskem bataljonu,« je pojasnil novopečeni vojak, ki ga zdaj čaka še osnovno vojaško usposabljanje. Priznal je, da je bil prehod iz civilnega v vojaško življenje že prvi dan pravi šok, kot največji izziv pa je izpostavil psihično vzdržljivost. Zahtevne preizkušnje so premagovali kot ekipa in si pomagali. »Vsakdo bi se moral preizkusiti na takem usposabljanju. Pridobiš vrednote, prijatelje in samozavest,« je poudaril Oblak, ki prihaja iz Škofje Loke, živi pa v Domžalah. Povedal je, da je ponosen na naziv najboljšega kandidata, ki si ga je po njegovem mnenju prislužil zaradi kombinacije dobre fizične pripravljenosti in strelske forme ter številnih urjenj v pehoti. Kandidatka Anja Klinc iz Dobropolja se je za temeljno vojaško strokovno usposabljanje odločila iz radovednosti – želela je namreč izkusiti, kakšno je vojaško življenje. Absolventka kineziologije je povedala, da je bil najzahtevnejši del zaključni teren, ki je potekal v težkih razmerah in ob pomanjkanju spanca. S sokandidati so dobro sodelovali in si bili v oporo. Ob prisegi je povedala, da čuti osebno zadovoljstvo, da je uspešno prestala zahtevno usposabljanje. V prihodnosti se bo posvetila dokončanju študija, nato pa bo premislila, ali bo stik z vojsko ohranila kot pogodbeni rezervistka.

VIDELI SMO ↙

PUSTOLOVŠČINA, PREIZKUŠNJA IN TIMSKI DUH

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Med zimskimi šolskimi počitnicami je Ministrstvo za obrambo v sodelovanju s Slovensko vojsko pripravilo že tradicionalni zimski tabor MORS in mladi, ki mladim omogoča vpogled v dinamično ter zahtevno vojaško življenje. Dijaki so se tudi letos v dveh terminih, od 17. do 21. februarja in od 24. do 28. februarja, preizkusili v različnih vojaških veščinah ter izzivih. Eden izmed vrhuncev obeh taborov je bil patroljni tek, na katerem so se udeleženci pomerili na delovnih točkah, kot so streljanje, plazenje pod ovirami in hoja po zasneženem terenu. Vztrajnost in pripravljenost dijakov smo v četrtek, 20. februarja, spremljali tudi sodelavci iz uredništva Revije Slovenska vojska.

Ministrstvo za obrambo tabor organizira že od leta 2005, zaradi vse večjega zanimanja pa so leta 2023 povečali število mest za udeležence. Letos je zimski tabor potekal v dveh terminih, in sicer od 17. do 20. februarja ter od 24. do 28. februarja 2025. Udeleženci so v petih dneh imeli priložnost spoznati različne enote Slovenske vojske, kot sta vojaška policija in Enota za specialno delovanje, ter pridobiti vpogled v delovanje profesionalnih vojaških struktur.

VOJAŠKE VEŠČINE POD BUDNIM OČESOM INŠTRUKTORJEV

Štabni vodnik Mitja Zimic, ki je bil inštruktor na prvem terminu tabora, je izpostavil raznovrstnost vsebin, ki so jih pripravili za dijake. Prvi dan je bil namenjen osnovnim vojaškim veščinam, kot so skrb za opremo, pravilno oblačenje uniforme in osnovna postrojitevna pravila. V nadaljevanju so se udeleženci spoznavali z zimskimi vojaškimi veščinami. Ker je izvajalec tabora 132. gorski bataljon Slovenske vojske, so dijaki spoznavali turno smuko, sestavljanje in uporabo lavinskega trojčka ter izdelavo improviziranih nosil za reševanje ponesrečenih. Eden izmed vrhuncev tabora je bila delovna točka, na kateri je sodelovala Gorska reševalna služba z reševalnimi psi, specializiranimi za iskanje ponesrečenec v snegu. Dijaki so se urili tudi v premikanju po zasneženem terenu s smučni in krpjami, kar jim je pomagalo pri patroljnem teku, ki so ga organizatorji izvedli predzadnji dan tabora. »Pri patroljnem teku smo poskusili združiti vse veščine, ki so se jih naučili, vključno s pravilnim ravnanjem s turnimi kožami, plazenjem pod ovirami in spustom po razgibanem terenu. Na cilju pa jih je čakalo še streljanje z zračno puško,« je povedal štabni vodnik Zimic.

MLADI NAVDUŠENI NAD IZKUŠNJO

Tabor vsako leto privabi mnoge dijake, ki jih zanimajo vojaški poklic, preizkušanje svojih sposobnosti v naravi ter pridobivanje novega znanja. Letos se je prvega termina udeležilo nekaj manj kot 95 dijakov, v drugem terminu pa jih je bilo prijavljenih skoraj 130. Luka Graželj iz Prožinske vasi, 15-letni dijak Šolskega centra Celje, ki obiskuje štiriletni program elektrotehnike, je povedal: »S prijateljem sva se sprva udeležila poletnega tabora, letos pa sva se odločila preizkusiti še na zimskem. Priznati moram, da mi je zelo všeč. Današnji patroljni tek ni bil pretežek, saj tudi sicer ob koncih tedna turno smučam.« Tudi 15-letna dijakinja srednje frizerske šole v Celju Mia Jeromel iz Velenja se je tabora udeležila z navdušenjem: »Bila sem že na poletnem taboru, ki mi je bil zelo všeč, zato smo se s prijateljicami odločile, da se preizkusimo še v zimskih razmerah. Bilo je odlično!« Peter Gorenjak iz Kompolj, 15-letni dijak Gimnazije Lava, pa se je na tabor prijavil zaradi družinske tradicije. »Moj oče je pripadnik Slovenske vojske in dela v Vojaški zdravstveni enoti.

Tabore je obiskoval že moj brat, zdaj pa sem jih začel obiskovati tudi sam in zelo so mi všeč.«

DAN ZA STARŠE

Zadnji dan obeh terminov tabora je bil namenjen dnevu za starše. Ogleдали so si lahko pridobljene veščine svojih otrok, saj so jim delo prikazali na več delovnih točkah. Izvajali so vojaški bojni kondicijski test, gasili požar, se spuščali po vrvi in žičnici in streljali z zračno puško. Predstavljene pa so bile tudi možnosti za sodelovanje s Slovensko vojsko. Ob koncu prvega termina tabora je udeležence in njihove starše nagovoril minister za obrambo mag. Borut Sajovic: »Ponosni smo, da ste mladi izbrali ta izziv in pokazali vztrajnost, pogum ter tovarštvo. Slovenska vojska ni le poklic, temveč poslanstvo, ki zahteva predanost in srčnost. Upam, da boste v prihodnosti morda tudi vi del tiste skupine, ki skrbi za varnost naše države.« Slavnostni govornik na zaključni slovesnosti v drugem terminu tabora pa je bil državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Boštjan Pavlin.

✓ Premik s turnimi smučmi

Na orientacijskem teku so pri iskanju kontrolnih točk uporabljali zemljevid.

Otroci so uživali v spustu z lopatami.

OTROCI UŽIVALI NA SNEGU

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Otroci so pod budnim očesom izkušenih učiteljev tekli na smučeh.

Med zimskimi počitnicami, od 17. do 28. februarja, je v dveh terminih v Vojaškem objektu Rudolfa Badjüre na Pokljuki in v okolici Rudnega polja potekal tradicionalni zimski počitniški tabor za otroke pripadnikov Slovenske vojske. Na obeh taborih je sodelovalo približno 100 otrok, rojenih med letoma 2011 in 2016.

Slovenska vojska v okviru programa celostne skrbi za svoje pripadnike vsako leto med zimskimi počitnicami organizira tradicionalne zimske taborne na Pokljuki. Udeležba na taboru otrokom pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske omogoča, da počitniške dni preživijo aktivno, dinamično in na edinstven način. Otroški tabor traja pet dni, od ponedeljka do petka. Kot je poudaril vodja drugega termina tabora Dejan Koren z Generalštaba Slovenske vojske, so letos zaradi pomanjkanja snega in nedelujočega smučišča Viševnik na Rudnem polju več pozornosti namenili drugim dejavnostim. Po organiziranem avtobusnem prevozu na Pokljuko so se otroci prvi dan po sprejemu v Vojaškem objektu Rudolfa Badjüre in sestanku z animatorji popoldne udeležili selekcije za tek na smučeh, zvečer pa so imeli spoznavno-družabni večer. Drugi dan so izvedli orientacijski tek in tek na smučeh ter se odpravili na nočni pohod z lučmi na planino Uskovnica. Tretji dan tabora so otroci dopoldne preživeli na kopališču v Radovljici, popoldne pa so se na ponovno preizkusili v teku na smučeh in se sprehodili po podzemnih hodnikih pod biatlonko-tekaškim stadionom na Pokljuki. V večernih urah so si ogledali film po izbiri. Predzadnji dan tabora so obiskali drsališče v Radovljici, popoldne pa so tekli na smučeh in hodili s krpjami. Obiskal jih je tudi vrhunski športnik Slovenske vojske, biatlonec Anton Vidmar. Zvečer so imeli zabavo z razglasitvijo najboljših. Zadnji dan tabora so dopoldne preživeli ob teku na smučeh in igrah na snegu, pred kosilom pa so se pripravili na vrnitev domov z avtobusom.

ZA OTROKE SKRBJO ANIMATORJI IN UČITELJI TEKA NA SMUČEH

Za organizacijo in pripravo tabora je poskrbel Odsek za celostno skrb,

ki deluje v sestavi sektorja J-1 Poveljstva sil Slovenske vojske. Dejan Koren, ki pri izvedbi otroških taborov Slovenske vojske kot animator in vodja tabora sodeluje že skoraj deset let, je pojasnil, da je v posameznem terminu prisotnih 15 animatorjev iz stalne sestave Slovenske vojske in inštruktorjev teka na smučeh iz Smučarske zveze Slovenije. »Kot ekipa se dobro poznamo in sodelujemo, kar se kaže v zadovoljstvu otrok,« je povedal Koren. Dodal je, da se je letošnjega tabora prvič udeležil tudi otrok s cerebralno paralizo, ki sta ga ves čas spremljali njegova mama in ena izmed animatorok. Otroci se na tabor radi vračajo, pri čemer si organizatorji prizadevajo, da bi vsakdo imel možnost udeležbe vsaj enkrat. Koren je posebej izpostavil, da otroke na taboru učijo tudi reda in discipline, saj morajo sami poskrbeti za urejenost postelj ter čistočo skupnih prostorov in svojih sob, kar animatorji vsak dan ocenjujejo. Prav tako je pomembna varnost pri izvedbi dejavnosti, zato so otroci ves čas pod budnim očesom animatorjev. Za zdaj na taboru še niso imeli telesnih poškodb. Tamara Švajger z Generalštaba Slovenske vojske je sodelovala kot animatorica in učiteljica teka na smučeh. Pojasnila je, da že več let z veseljem sodeluje na taborih, saj ji je delo

VID SLEVEC ŠUMEJ

»Na tabor sem prišel, da se naučim teka na smučeh, plavam in se družim z vrstniki.«

HANA ŠVAJGER

»Na Pokljuko sem se vrnila zaradi zanimivih aktivnosti in dobre družbe.«

z otroki zelo všeč. Kot inštruktorica je ocenila, da otroci po nekaj dneh opazno napredujejo v usvojenem tekaškem znanju, čeprav mnogi pred tem še nikoli niso stopili na tekaške smuči.

OTROCI NAVDUŠENI NAD TABOROM

Otroci so bili nad dogajanjem in izvedbo letošnjega zimskega tabora navdušeni. Hana Švajger iz Domžal se je zimskega počitniškega tabora na Pokljuki udeležila že večkrat. Prav tako je bila že na taboru Vera in šport, ki ga organizira Vojaški vikariat, in poletnem počitniškem taboru v Fiesi. Na Pokljuko se je vrnila zaradi zanimivih aktivnosti in dobre družbe, v najlepšem spominu pa ji bosta ostali plavanje in drsanje. Neja Rovnan z Rakeka se je tabora letos udeležila že tretjič. »Najbolj si ga bom zapomnila po prijateljicah, s katerimi smo se odlično ujele. Všeč so mi vse dejavnosti, še posebej tek na smučeh,« je povedala in dodala, da ji gresta dobro od rok tudi postiljanje postelje ter pospravljanje sobe. Ljubljčan Vid Slevce Šumej, ki se v prostem času navdušuje nad nogometom, je poleti že obiskal počitniški tabor v Fiesi. »Na Pokljuki sem prvič. Prišel sem, da se naučim teka na smučeh, da plavam in se družim z vrstniki,« je pojasnil in dodal, da bi se tabora z veseljem še kdaj udeležil.

FORTIFIKACIJA NA SLOVENSKEM: VISOKI SREDNJI VEK

BESEDILO Aleš Zelenko

FOTO Bruno Toič in Zvi Lerman

Madžarske invazije na Evropo so večinoma prizadele Vzhodnofrankovsko kraljestvo, ki se je skoraj sto let branilo pred prišleki z vzhoda. Sprva so se Madžari osredotočali predvsem na hitre in nepričakovane roparske vpade, saj niso obvladali obleganja fortifikacij. Sčasoma so usvojili tudi to znanje in so z oblegovalnimi napravami napadali gradove ter velika mesta. Poleg spopadov s številnimi sovražniki, kot so Langobardi, Vikingi in drugi, so na vzhodu in jugu še vedno potekali boji s Slovani, ki so živeli znotraj in zunaj kraljestva. Ti so v primežu med Franki in Madžari verjetno utrpeli največ žrtev. Po besedah zgodovinarja Timothyja Reuterja je bilo predvsem območje Panonije neke vrste »divji zahod« tega obdobja.

REORGANIZACIJA OBRAMBE OBMEJNIH KRAJIN RIMSKEGA CESARSTVA

Usoda kraljestva je bila pogosto negotova in težko situacijo so za upore izkoristili že pokorjena ljudstva in plemiški rivali. Vzhodnofrankovski kralj, pozneje cesar Rimskega cesarstva, Oton I. Veliki in njegov naslednik Oton II. sta leta 960 začela preoblikovati vzhodno in južno obmejno obrambo. Leta 976 so Vzhodna (Avstrijska), Karantanska (imenovana tudi Marka na Muri ali Štajerska marka), Dravska (Ptujška), Savinjska, Kranjska, Istrska in Veronska (iz nje je bila pozneje izločena Goriška) marka oziroma krajina spadale pod vojvodino Karantanijo (Koroško). Za uspešno obrambo je bilo po težko pridobljenih izkušnjah treba zgraditi veliko fortifikacij. Koroški vojvoda Henrik III. Bavarski, ki je bil hkrati obmejni grof oziroma vojaški poveljnik Istrske in Veronske krajine, in podrejeni obmejni grofi – Markvard III. Eppenštajnski v Karantanski, Rachwin v Dravski, Viljem v Savinjski ter Adalbero I. Ebersberški v Kranjski krajini – so ohranili ekskluzivne privilegije in dolžnosti na ozemlju krajin. Te so med drugim vključevale pravico dvigniti vojsko in graditi fortifikacije brez neposredne odobritve cesarja. Kot stalno ogrožena obmejna vojna območja so bile krajine utrjene s številnimi novimi kamnitimi fortifikacijami. V bližini meje so gradili opazovalne in obrambne stolpe, ob pomembnih poteh v notranjosti pa številne gradove. Množična gradnja teh utrdb je sovpadala z naraščanjem števila plemičev, njihovim medsebojnim rivalstvom in postopnim drobljenjem cesarstva na številne fevde.

Organizacija obmejnih krajin se je pogosto spreminjala. Leta 1127 je nastala grofija Goriška, med letoma 1227 in 1131 pa je bila v vojni s Hrvaško (takrat

pod madžarsko nadvlado) pridobljena na novo ustanovljena Bela marka oziroma Bela krajina. Leta 1180 je iz Karantanske in Dravske krajine nastala vojvodina Štajerska, ki ji je bila leta 1311 pridružena še Savinjska marka.

MADŽARSKI OBMEJNI *GYEPŰ*

Na svoji meji z Vzhodnofrankovskim kraljestvom je Madžarska vzpostavila obmejno obrambno območje, imenovano *gyepű* (iz tur. palisada). Območje današnjega Prekmurja je bilo del obmejne obrambne pokrajine Órség (iz madž. straža), ki je bila namenoma zelo redko poseljena. Sovražnik je moral skozi to območje potovati več deset kilometrov daleč, prebijajoč se skozi neobljudene gozdove, močvirja in planjave, kjer je bil brez virov preživetja. Obrambni sistem je bil razdeljen na dve liniji. Prva linija z opazovalnimi stolpi je v 11. stoletju potekala predvsem med Murško Soboto in Gornjo Radgono, nato pa severneje proti območju današnje Gradišanske. Druga linija, okrepljena z gradovi, je bila v notranjosti in je potekala ob rekah Muri, Krki in Paki. Fortifikacije, na primer gradišča, so bile deloma prevzete od Slovanov, deloma pa na novo zgrajene iz lesa in zemlje, le redko iz kamna. Obmejne enote so bile sestavljene predvsem iz nemadžarskih ljudstev, kot so Pečenegi (nomadsko ljudstvo turškega izvora) in Seklerji (verjetni potomci Hunov). Na prisotnost Seklerjev na teh območjih še danes spominjajo imena krajev, kot sta Strelci in Strehovci.

Grad Rajhenburg ob Savi

VZPON FORTIFIKACIJSKE ARHITEKTURE

Utrjevanje v prejšnjih zgodovinskih obdobjih je bilo intenzivno, vendar nikakor ne tako izrazito kot v visokem srednjem veku, ko so gradili številne tehnično naprednejše objekte. Po zaslugi neutrudnih kastelologov, arheologov, arhitektov in zgodovinarjev, kot so dr. Andrej Gaspari, dr. Bogo Grafenauer, dr. Josip Gruden, dr. Milko Kos, dr. Dušan Lazar, dr. Josip Mal, dr. Katarina Predovnik, dr. Igor Sapač, dr. Vasko Simoniti, dr. Ivan Stopar ter drugi, imamo danes veliko podatkov o fortifikacijah srednjega veka in dogajanju, povezanem z njimi.

Lokacija in konstrukcija utrjenega objekta sta bili odvisni od njegovega namena. Glede na lego so se ločile višinske fortifikacije, postavljene na hribih, grebenih, skalah, pobočjih in v ostrogih, ter nižinske, ki so bile v jami ali ob vodi. Mesta in trgi so praviloma ležali nižje, v dolinah ob rekah in glavnih prometnih poteh. Bivalni stolpi, stanovanjski stolpi in utrjene hiše, cerkve, samostani ter gradovi so bili pogosto na težko dostopnih mestih, obrambni stolpi in gradovi, namenjeni varovanju naselij in poti, pa so bili postavljeni blizu tem objektom.

Domet takratnih lokov in samostrellov je bil omejen na nekaj sto metrov, vendar so fortifikacijski objekti služili kot baze, ki so že samo s svojo dominirajočo prisotnostjo pomenile morebitno grožnjo mi-

moidočim sovražnikom. V primeru potrebe so lahko člani posadke zapustili utrdbe in nepričakovano napadli počasne sovražnikove kolone, vključno z ranljivim spremljevalnim osebjem – ženskami in otroki, ki so običajno spremljali srednjeveške vojske. Tudi v primeru šibke posadke so utrjeni objekti zbudili strahospoštovanje in delovali kot odvrtačni element.

Za gradnjo utrdb so pogosto izbirali lokacije obstoječih gradišč ali rimskih trdnjav. Gradnje so praviloma potekale v več delih, zaradi česar so utrdbe postajale vedno večje in bolj dovršene. Gradnja je zahtevala veliko delavcev, materiala in časa; gradnja gradu je na primer lahko trajala več kot deset let in predstavljala visok strošek. Znanje gradnje utrdb je bilo redko, mojstri, ki so jih gradili, pa danes večinoma niso znani. Pogosto so ti mojstri gradili tudi sakralne stavbe.

Terminologija v tistem času ni bila posebno razdeljena. Preprosto ljudstvo je vse utrjene objekte pogosto imenovalo grad (iz staroslovanske besede *gōrd* – ograda, zid, obzidje), iz česar izvira tudi poimenovanje precej starejših gradišč. Poleg tega so uporabljali tujke, kot so na primer *castrum* in *castellum* (lat. za trdnjavo), *burg* (nem. za grad), *haus* (nem. za hišo), *turn* (nem. za stolp) ali *stein* (nem. za kamen), *veste* in *vestung* (nem. za trdnjavo). Iz teh besed so nastali poslovenjeni izrazi, kot so kaštel, kastel, kostel, kaštelir, turn. Vojaški poveljnik fortifikacije pogosto ni bil njen lastnik, temveč cesarjev ali plemiški pooblaščenec, imenovan *burgmann* ali *hauptmann* (iz. nem.), oziroma graščak, kastelan, kapetan ali stotnik, ki ga je po navadi spremljala manjša stalna vojaška posadka.

STOLPI, UTRJENE HIŠE, GRADOVI, TRGI, MESTA, KOMENDE IN PRIBEŽALIŠČA

Za nadzor in obrambo pomembnih komunikacij in območij so služili posamezni stolpi, visoki do nekaj deset metrov, z manjšimi vojaškimi posadkami. Ti so bili pogosto postavljeni na dvignjenem terenu za lažje opazovanje in ob prometnih poteh, kjer so omogočali stražo, obrambo ter pobiranje mitnine. Okoli njih sta bila lahko jarek in preprostejša obzidje. Prvotno so bili zgrajeni iz lesa, pozneje pa iz kamna, kar je omogočalo večjo trajnost. Kljub temu so posamezni stolpi zaradi majhnih posadk, omejenih zalog živeža in šibke zaščite težko vzdržali daljša obleganja. Na primer, 30 metrov visok Zgornji stolp nad Krancljem iz 12. stoletja, obdan s kamnitim obzidjem in pet metrov globokim jarkom, ni imel svojega vodnega vira, kar je predstavljalo šibko točko.

Stanovanjski stolpi so bili primarno namenjeni varnemu bivanju premožnih in so jih gradili v naseljih ter zunaj njih. Prostori za plemiško družino, služinčad in posadko so bili tesni, zaloge živeža omejene, zaščita pa zadostna pred roparskimi tolpmi in vojaškimi enotami brez oblegovalnih naprav. Primer takega objekta je Močivnikov stolp. Utrjene hiše, kot je Lihtenberk, so omogočale več udobja, vendar niso zagotavljale dovolj dobre zaščite ob resnih obleganjih.

Večjo zaščito so zagotavljali gradovi. Med cenejšimi in manjšimi so bile od 10. stoletja tako imenovane *mote* – preprosti gradovi na umetnih nasipih, obdanih z jarki in lesenimi palisadami. Vrata skozi obzidje so bila enostavna in eno- ali dvokrilna, redkeje so postavili dvizni most. V predgradju oziroma na dvorišču ali zunaj obzidja je bila grajska pristava. V preprostem bivalno-obravnem stolpu, imenovanem *donžon*, je prebival plemič oziroma poveljnik utrdbe, v njem pa so bile tudi zaloge živeža. Ob preboju sovražnikov skozi obzidje je stolp predstavljala zadnjo obrambo. Objekti so bili zgrajeni iz lesa in zemlje, zato je bila gradnja hitra in poceni, vendar so mote zaradi gnitja lesa ter drsenja zemlje hitro propadale in jih je bilo treba redno obnavljati. Vodnjak je bil zaželen, vendar je bila posadka pogosto odvisna od

zunanjšega vodnega vira. Dvorišče je bilo pogosto polno blata, iztrebkov ljudi in živali, bivalne razmere pa niso bile posebno dobre in dostojne uglednega plemiča. Zaščitna vrednost pred delovanjem oblegovalnih naprav ni bila posebno visoka, posadko pa se je dalo hitro izstradati. V Sloveniji je najbolj znana Kosova gomila, pet metrov visok kup zemlje s premerom 55 metrov in nekdanj šest do osem metrov globokim jarkom. Danes poznamo več kot 30 mot, med drugim Stari grad Črešnjevce in že omenjeni Atilov grad.

Od 11. stoletja so se pojavljali stolpasti gradovi z osrednjim kamnitim stolpom donžonom. Ti gradovi so praviloma stali na naravnih vzpetinah in so bili večji ter trpežnejši od mot, saj so bili zgrajeni iz več metrov debelih kamnitih zidov. V 13. stoletju so se začeli graditi krožni oziroma koncentrični gradovi z več obzidji in stolpi. Plemič oziroma poveljnik gradu pa je živel v palačiji. Znani so tudi obodni in longitudinalni gradovi.

Prva kamnita gradova na Slovenskem sta Rajhenburg ob Savi, prvič omenjen leta 895, in Blejski grad iz leta 1011. Oba sta zgrajena na skali. Ljubljanski grajski grič je bil sprva gradišče, nato rimska trdnjava, pozneje pa grad, prvič omenjen leta 1112. Podobno zgodovino utrjevanja ima Grajski grič na Ptuj, prvotno gradišče, nato rimska trdnjava. V 9. stoletju so na njem postavili obrambni stolp, v 11. stoletju pa grad. Eden redkih jamskih gradov pa je Jamski grad, zgrajen leta 1274.

Prva mesta na Slovenskem, kot so Koper, Izola in Piran, so se razvila iz gradišč in rimskih naselij ali trdnjav. Stara antična mesta, kot so Celje, Kranj, Ljubljana in Ptuj, so bila ob prehodu v srednji vek uničena, vendar so postopoma prerasla v trge ter komaj od 13. do 15. stoletja ponovno dobila status mesta. V 12. stoletju se je pojavilo več trgov, izmed katerih so v 13. stoletju nekateri prerastli v nova mesta, na primer Kamnik leta 1229, Maribor leta 1254, Slovenj Gradec leta 1267 in Škofja Loka leta 1274. Mesta so imela pravico do obzidja. Pogosto je bil v središču mesta tudi grad, saj so mesta običajno nastala s priseljevanjem ljudi v grajsko okolico. Mesta so imela samo manjše število prebivalcev (v 13. stoletju redkeje več kot tisoč, običajno samo nekaj sto), posadko so sestavljali vojaki in v primeru potrebe vsi za boj sposobni meščani. Obzidja so imeli tudi nekateri bogatejši trgi, kot na primer Celje. Spodnji mestni grad je imel obzidje in jarek, enako zgornji na grajskem griču. Maribor je imel kar dva gradova, enega na vzpetini nad mestom in drugega v mestu. Ljubljana kot »mesto treh mest« je imela tri obzidja in šest vrat ter veliko stolpov. Kostanjevica na Krki pa ni imela obzidja in se je na svojo varnost zanašala z lego na otoku sredi reke. Komende oziroma gradovi samostani viteških redov, kot so bili Ivanovci, templjarji in tevtonci, so bili znotraj in zunaj naselij ter so imeli stalno vojaško posadko, sestavljeno iz vitezov menihov in laičnih pripadnikov viteškega redu. Komende so bile med drugim v Črnomlju, Ljubljani, Komendi, Melju, Metliki, Polzeli in Veliki Nedelji. Prvi vitezi templjarji so na pobudo koroškega vojvode Bernarda Spanheimskega prišli na naše ozemlje v začetku 13. stoletja.

Kmeti pa so zaradi precejšnje oddaljenosti med vasmi za primer nevarnosti sami gradili enostavna pribežališča oziroma zatočišča, pogosto na mestih nekdanjih gradišč.

OBRAMBNE IN OBLEGOVALNE NAPRAVE TER TEHNIKE

V starem in zgodnjem srednjem veku je bilo precej obleganj utrjenih objektov, vendar podrobnosti dogajanja ostajajo nezadostno raziskane. Na podlagi tedanjih splošnih praks se lahko zgolj domneva, kako so denimo potekala obleganja v času rimskega cesarja Maksimina Tračana in hunskega vladarja Atile na Trojane, Celje, Ljubljano oziroma kako so Franki oblegali trdnjave Ljudevita Posavskega. Nasprotno pa so obleganja v visokem in poznem srednjem veku precej podrobneje dokumentirana. Pogosto so se vojske fortifi-

Piransko obzidje

kacijam izogibale in se raje osredotočale na hitre plenilske vpade z ropanjem. Za osvajalce pa so bile utrdbे kljub temu glavni cilj, saj so bile bistvene za vzpostavitev nadzora nad nekim območjem. Obleganje je bilo običajno dolgoročen proces, ki je lahko trajal več tednov, mesecev ali let. Na primer, izsuševanje jarkov pred obzidji je zahtevalo veliko časa. Prav tako je bilo za izdelavo in premik oblegovalnih naprav, zlasti do težko dostopnih fortifikacij, potrebnega veliko časa, materiala in znanja, ki so ga obvladali le redki mojstri obleganja. Poleg tega je vojska zahtevala obsežno oskrbo, saj je bilo treba poleg borcev preživljati tudi številno spremljevalno osebje.

Oblegovalne naprave so bile podobne tistim iz starega veka: preproste lestve, zaščitni zastori in oblegovalni stolpi so omogočali dostop do obzidij in vzpon nanje, oblegovalni ovni so bili namenjeni razbijanju vrat in tanjših zidov, z različnimi katapulti (*baliste*, *mangoneli*, *onagerji* in *trebušeti*) pa so z izstrelki, kot so puščice, krogle in kamni, z dometom več sto metrov razbijali vrata ter zidove. Občasno so s katapulti čez obzidja izstreljevali trohneča trupla ljudi in živali, kar je služilo zastraševanju oblegancev

ali povzročanju okužb. Oblegovalci so se pogosto lotili tudi gradnje podzemnih tunelov, da bi spodkopali obzidje in povzročili njegovo zrušitev. Posamezni napadi so bili pogosto zelo krvavi in so zahtevali veliko žrtev na obeh straneh, zlasti med oblegovalci. Zaradi tega je večina obleganj temeljila na strategiji izčrpavanja obleganec v upanju, da jim zmanjka hrane, vode in volje do bojevanja. Zaloge živeža v gradovih so pogosto zadoščale za več mesecev ali celo leto dni, lasten vodni vir je bil praviloma nujen. Nasprotno pa so oblegovalci pogosto prvi ostali brez oskrbe. Velika vojska je namreč zahtevala ogromno zalogo, ki so jih hitro izčrpali. Oplenili so tudi okoliška naselja, posekali drevesa za gradnjo oblegovalnih naprav in kurjavo, njihovi konji pa so popasli vso okoliško travo. Najpozneje pred zimo so že izmučeni praviloma končali obleganje. Boji sami so bili pogosto manj smrtonosni v primerjavi s trpljenjem, ki so ga povzročili pomanjkanje živeža in številne bolezni.

Če se je neposredni napad na utrjen objekt zgodil, so napadalce pričakale številne obrambne naprave. Na obzidju je bilo pogosto več okroglih ali oglatih obrambnih stolpov, pri čemer so bili posebej utrjeni vhodni in vogalni stolpi. Redkejši so bili izpostavljeni stolpi zunaj obzidja. Vrhovi stolpov in obzidij so bili pogosto nazobčani – *cine* ali *merloni* v gvelfovskem ali gibelinskem stilu so zagotavljali večjo zaščito branilcev pred izstrelki, običajne so bile tudi strelne line oziroma *balistrarie*. Ko so se napadalci približali jarku, so jih branilci najprej obstreljevali z loki in samostrelji. Prehod čez jarek je bil zahteven in krvav proces, saj je napadalcem primanjkovalo kritja, jarek, napolnjen z vodo, pa je pogosto predstavljal skoraj nepremagljivo oviro. Če je napadalcem uspelo doseči obzidje, so jih bočno obstreljevali s sosednjih stolpov. Z vrha obzidja in iz *mašikul* (navzdol usmerjenih lin) pa so branilci na njih metali kamenje, vroč pesek, vrelo vodo ali olje. Občasno so bile na obzidju tudi lesene *hurde*, ki so imele podobno vlogo kot mašikule. Najšibkejša točka obzidja je bil vhod. Do njega je pogosto vodil ozek most, včasih tudi dvizni. Pred vhodom je bil lahko *barbikan*, od gradu ločen in izpostavljen objekt za dodatno

zaščito vhoda. Vrata so bila lesena, ojačana z okovjem in zaščiteni z jekleno rešetko. Običajno so bila v večjem vhodnem stolpu. Znotraj pokritega vhoda so lahko bila še druga ali tretja vrata, medprostor pa so od zgoraj pokrivalo tako imenovane morilske luknje, iz katerih so branilci na napadalce spuščali izstrelke ali tekočine. Po prodoru skozi ali čez prvo obzidje je vsiljivce pogosto pričakalo drugo ali celo tretje obzidje. V odprtem medprostoru, imenovanem *cvinger*, so bili izpostavljeni nadaljnemu obstreljevanju. V primeru, da je napadalcem uspelo prebiti tudi zadnje obzidje, se je posadka umaknila v za ta namen pripravljen del gradu. Mestni prebivalci pa so se zatekli v mestni grad in cerkve, kjer so čakali na pomoč. Hitrejši in zvitejši pristop k zavzetju fortifikacij je bilo zastraševanje ali podkupovanje branilcev, včasih pa tudi uporaba agentov znotraj mesta, ki so omogočili nenadno odpiranje vrat. Veliko utrjenih objektov je padlo zaradi strahu branilcev pred posledicami poraza, še posebej, če niso prejeli novic o bližajoči se prijateljski vojski, ki bi jih lahko rešila. Da bi vsaj formalno rešili svojo čast, so se branilci pogosto odločili, da bodo na začetku navidezno branili mesto, ko je napadalcem uspelo pridobiti določeno prednost, pa so odprli vrata in jih spustili v notranjost.

POMEN UTRJENIH OBJEKTOV PRI UMORIH, UPORIH, VOJNAH IN ZAROTAH

Pravočasno utrjevanje meja Rimskega cesarstva in kraljevine Madžarske v 10. stoletju se je pokazalo kot modro. Po več desetletjih miru je med njima ponovno izbruhnila serija vojn, ki so samo v 11. stoletju vključevale kar deset spopadov, ena izmed odločilnih bitk pri nas pa se je zgodila leta 1042 pri Ptuj.

Leta 1240 se je z vzhoda nepričakovano pojavila nova velika sila – Mongoli. Kot njihovi predniki Huni in Avari so v bojih uporabljali nomadsko konjeniško taktiko ter v večini bitk na odprtem polju premagali počasne in neefektivne evropske vojske. Na Madžarskem, ki je imela premalo fortifikacij (manj kot sto gradov in trdnjav, izmed teh le deset kamnitih na obmejnih območjih, notranjost kraljevine pa je bila večinoma neutrjena, mesta pa brez obzidij), je zaradi pobojev, lakote in bolezni umrlo od 20 do 50 odstotkov celotnega prebivalstva. Madžarskega in hkrati hrvaškega kralja Belo IV. so Mongoli pregnali vse do trdnjave Klis v Dalmaciji. V Sveto rimsko cesarstvo so prodri vse do Dunaja, vendar pa niso mogli zavzeti mest in gradov, zato so se leta 1242 umaknili nazaj na vzhod. Vzhodne dele današnje Slovenije so na srečo za naše prednike prejahale samo mongolske izvidnice. Iz tega dogajanja so fevdalni vladarji ugotovili, da se bodo ponovnih napadov lahko ubranili le z več fortifikacijami.

Od leta 1246 do 1278 je potekala serija vojn med Češko, Madžarsko in Svetim rimskim cesarstvom. Leta 1254 je Štajerska pripadla Madžarski, vendar jo je leta 1260 v zmagoviti vojni pridobila Češka. Med drugim so leta 1258 Madžari oblegali Ptuj. Leta 1270 je celotno današnje Slovenijo vse do Jadranskega morja zavzel češki kralj Otokar II., ki je imel med drugim tudi titule vojvode Avstrije, Koroške, Štajerske in obmejnega grofa Kranjske krajine. Tri dni je oblegal Ljubljano, nato pa slavnostno prijezdil v mesto. V vojni med Otokarjem II. in rimsko-nemškim kraljem Rudolfom I. Habsburškim, ki je potekala med letoma 1274 in 1276, je Rudolf I. zmagal in pridobil vojvodino Koroško in Štajersko ter Kranjsko krajino.

V 14. in 15. stoletju so zaradi rivalstva med plemiškimi družinami hitro pridobili moč grofje Celjski, z juga pa se je nepričakovano pojavila ena največjih nadlog in strahot naših prednikov – Turki. Fortifikacije so postale pomembnejše kot kadar koli prej.

VIRI IN LITERATURA zaradi obsežnosti gradiva niso objavljeni, hrani jih avtor besedila.

Spodbudna misel

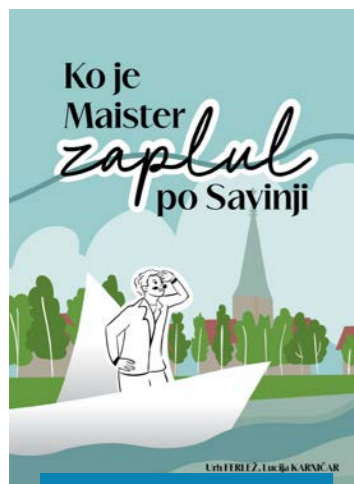
ZDRAV DUH
V ZDRAVEM
TELESU

Post tudi letos trka na vrata in čaka, da si ga izberemo. S telesnega vidika je post v zadnjih letih postal priljubljen trend, ki so ga mnogi sprejeli predvsem zaradi različnih zdravstvenih koristi. Iz različnih člankov lahko izvemo veliko o postu in njegovih prednostih. Na prvem mestu je seveda hujšanje. Z omejevanjem vnosa hrane ustvarjamo kalorični primanjkljaj, kar lahko pomaga pri izgubi teže. Poleg tega post pospeši metabolizem, kar olajša izgorevanje maščob. Ko se redno postimo, izboljšamo občutljivost telesa na inzulin, kar je zelo pomembno za

uravnavanje ravni sladkorja v krvi. Med postom telo aktivneje popravlja in reciklira poškodovane celice. Post zmanjša nihanje krvnega sladkorja in pomaga ohranjati enakomerno raven energije čez dan, zaradi česar smo tudi mentalno bolj osredotočeni. Kot je splošno znano, pa post izboljšuje zdravje srca, saj znižuje raven slabega holesterola in krvni tlak ter zmanjšuje možnost vnetja. Vendar post ne poskrbi le za telesno zdravje, temveč tudi za duhovno, saj je že rimski pesnik Juvenal v *Satiri X* zapisal: »Morate moliti za zdrav duh v zdravem telesu.« Postenje ni le telesna ali zdravstvena praksa – ima globok duhovni pomen v številnih religijah in duhovnih tradicijah. Pomaga odpraviti motnje ter posameznikom omogoča, da se osredotočijo na svoj notranji jaz in odnos z Bogom. Ustvarja prostor za razmišljanje, molitev in pozornost, krepi duhovno jasnost ter zavedanje. Post nas uči samoobvladovanja in ponižnosti ter posamezniku pomaga priznati svojo odvisnost od višje sile. To je dejanje predaje, pri katerem se človek poniža pred Bogom in priznava potrebo po duhovni hrani namesto materialnega udobja, s čimer se krepi vera postečega. Mnogi se postijo v znak solidarnosti s tistimi, ki so lačni ali trpijo. To je način vadbe empatije in sočutja, opozarjanje na težave drugih in spodbujanje globlje povezanosti s človeštvom. Odrekanje hrani ali določenim dejavnostim posamezniku pomaga, da spoštuje in je hvaležen za tisto, kar je pogosto samoumevno. Mnogi uporabljajo post kot sredstvo za iskanje jasnosti ali vodstva v času negotovosti ali sprejemanja odločitev.

Naj nam letošnji postni čas in odločitve, ki jih bomo sprejeli, pomagajo, da bomo bolje razumeli sebe, druge in Boga. »Kajti človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust.« (MT 4,4) Ni toliko pomembno, če nam post kdaj ne uspe ali če pademo. Pomembneje je, da ne obležimo, temveč da vstanemo.

Gašper Naglost, VVIK

Prebrali smo knjigo

URHA FERLEŽA

Ob koncu leta 2024 sta I. gimnazija v Celju in Osrednja knjižnica Celje izdali knjigo *Ko je Maister zaplul po Savinji*. Delo avtorja Urha Ferleža z ilustracijami Lucije Karničar se posveča obdobju, ki ga je Rudolf Maister preživel v Celju. Prvega novembra 1913 je namreč kot stotnik avstro-ogrske vojske, po obdobju, ko je deloval v Przemyslu v takratni zgodovinski pokrajini Galiciji, in po bolniškem dopustu, postal poveljnik črnovojniškega (zalednega) bataljona v Celju. Enota je bila nastanjena v vojašnici v četrti Gaberje, poverjeno pa mu je bilo tudi skladišče na Glaziji. V knežjem mestu, ki je bilo tedaj narodnostno mešano, je bil narodni boj med Slovenci in Nemci precej očiten. S slovensko čutečimi liberalnimi meščani se je Maister tesno povezal. V Celju pa ni dolgo deloval in bival, saj je bil decembra 1914 premeščen v Maribor. Poleg opravljanja svoje častniške službe se je Rudolf Maister v Celju z naklonjenostjo posvetil tudi svetovanju in vodenju narodnostno zavednih dijakov celjske gimnazije pri ustvarjanju tajnega literarnega glasila Leposlovno-znanstvene vaje Savinja. Pod njegovim vodstvom so ustanovili tudi literarno društvo Kondor. Ob izbruhu prve svetovne vojne so bili sodelujoči dijaki preganjani in so se morali zagovarjati zaradi članstva v nezakonitem društvu, vendar Maistra niso izdali. Nekateri so bili takoj po maturi vpoklicani na fronto prve svetovne vojne, drugi pa so se po koncu vojne svojemu vzorniku pridružili kot prostovoljci v bojih za severno mejo. Grafična zgodba oziroma sodoben kratki »risoroman« celovito predstavlja Maistrovo celjsko obdobje. Na svež način združuje realistično pripoved, bogato z zgodovinskimi dejstvi, ilustracijo, strip in fotografije, ki dajejo delu veliko dokumentarno vrednost.

mag. Jerica Pavšič

STROKOVNA EKSKURZIJA
VOJAŠKEGA ŠTABA
ZDRUŽENIH NARODOV V
ETIOPIJO IN SOMALIJO

BESEDILO polkovnik Damir Smerdelj, obrambni svetovalec pri OZN
FOTO Organizacija združenih narodov

Člani Odbora vojaškega štaba Varnostnega sveta Združenih narodov so bili od 8. do 13. decembra 2024 na strokovni ekskurziji v Etiopiji in Somaliji. Strokovne ekskurzije se je kot predstavnik Republike Slovenije udeležil tudi polkovnik Damir Smerdelj, ki opravlja nalogo obrambnega svetovalca pri Organizaciji združenih narodov.

Ekskurzija se je začela v Adis Abebi, kjer so obiskali sedež Afriške unije in Urad Združenih narodov pri Afriški uniji. V razpravah so se osredotočili na prehod prehodne misije Afriške unije v Somaliji (ATMIS), ki je leta 2024 končala svoj mandat, na novo podporno in stabilizacijsko misijo Afriške unije v Somaliji (AUSSOM). Obravnavali so tudi možnosti za izvajanje resolucije Varnostnega sveta številka 2719. V nadaljevanju obiska v Mogadišu so se člani osredotočili na oceno stanja pri izvajanju mandata prehodne misije Afriške unije v Somaliji, vključno z zaščito civilistov, napredkom tranzicijskega načrta ter pripravljenostjo somalijskih varnostnih sil na prevzem odgovornosti. Posebna pozornost je bila namenjena usklajevanju med Združenimi narodi, Afriško unijo, Somalijo, prehodno misijo Afriške unije v Somaliji in lokalnimi partnerji za čim bolj nemoten prehod na novo misijo. Strokovna ekskurzija je prispevala k boljšemu razumevanju izzivov in priložnosti, povezanih s prehodom misije. Poudarila pa je tudi pomen tesnega sodelovanja za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti in varnosti v regiji.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik
in Petra Apšner

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

EVING, Eva Veber s. p.

TISK: Mabo Grafika

NAKLADA: 8000 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno

stališče Ministrstva za obrambo RS.

Nenaročenega gradiva in fotografij

ne vračamo.

Naslednja številka izide 31. marca 2025.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

Enota za specialno delovanje objavlja RAZPIS za popolnitev dolžnosti:

- VOJAK, PODČASTNIK ALI ČASTNIK V ČETI ZA SPECIALNO DELOVANJE
- VOJAK, PODČASTNIK ALI ČASTNIK V ČETI ZA ZAGOTOVITEV DELOVANJA

Dodatne informacije: 04/290 13 91, specialne.sile@mors.si in intranet Ministrstva za obrambo

Rok za prijavo je 4. april 2025.

Usposabljanje se bo začelo 22. aprila 2025.

Informativni dan bo 14. marca 2025 ob 10. uri v Vojašnici Petra Petriča v Kranju.

NA DDG RADI

specialne.sile@mors.si

KARIERO